

ФІЗИЧНА ОСОБА-ПІДПРИЄМЕЦЬ **БЕРЕЗОВСЬКА Г.П.**

РОЗРОБЛЕННЯ МІСТОБУДІВНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Реєстраційний номер облікової картки платника податків: 3325714961

Дата та номер запису в ЄДР: 07.07.2021, 2010350000000011641

Юридична адреса: 90157, Закарпатська обл., с. Лоза, буд. 251

Фактична адреса: 03110, м. Київ, вул. Солом'янська, буд. 5, оф. 1010

E-mail: for.bgp@gmail.com, тел: 0938418670

**ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ
ПРОЄКТУ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ
МІСТОБУДІВНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ
ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ
МІСТА ПЕРЕЧИН
УЖГОРОДСЬКОГО РАЙОНУ
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ
З ПОЄДНАННЯМ З ДЕТАЛЬНИМ ПЛАНОМ ТЕРИТОРІЇ
ОКРЕМИХ ЧАСТИН НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ**

ТОМ 3

ЗАМОВНИК:	ПЕРЕЧИНСЬКА МІСЬКА РАДА ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ВИКОНАВЕЦЬ:	ФІЗИЧНА ОСОБА-ПІДПРИЄМЕЦЬ БЕРЕЗОВСЬКА Г.П.

КИЇВ–2025

ФІЗИЧНА ОСОБА-ПІДПРИЄМЕЦЬ **БЕРЕЗОВСЬКА Г.П.**

РОЗРОБЛЕННЯ МІСТОБУДІВНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Реєстраційний номер облікової картки платника податків: 3325714961

Дата та номер запису в ЄДР: 07.07.2021, 2010350000000011641

Юридична адреса: 90157, Закарпатська обл., с. Лоза, буд. 251

Фактична адреса: 03110, м. Київ, вул. Солом'янська, буд. 5, оф. 1010

E-mail: for.bgp@gmail.com, тел: 0938418670

Арх. № 25/152-ГП-03

Прим. № _____

**ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ
ПРОЄКТУ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ
МІСТОБУДІВНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ
ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ
МІСТА ПЕРЕЧИН
УЖГОРОДСЬКОГО РАЙОНУ
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ
З ПОЄДНАННЯМ З ДЕТАЛЬНИМ ПЛАНОМ ТЕРИТОРІЇ
ОКРЕМИХ ЧАСТИН НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ
ТОМ 3**

Замовник:	ПЕРЕЧИНСЬКА МІСЬКА РАДА ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ
Виконавець	ФІЗИЧНА ОСОБА-ПІДПРИЄМЕЦЬ БЕРЕЗОВСЬКА Г.П.
Договір:	№ 152 від 17 вересня 2025 року

Фізична особа-підприємець

Березовська Г.П.

Головний архітектор проекту

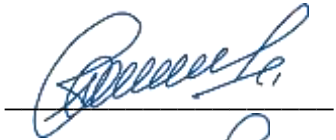
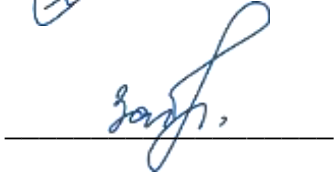

Березовська Г.П.

КИЇВ-2025

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту документа державного планування містобудівної документації місцевого рівня «Внесення змін до генерального плану міста Перечин Ужгородського району Закарпатської області з поєднанням з детальним планом території окремих частин населеного пункту» розроблена відповідно до чинних норм, правил та стандартів.

Авторський колектив проєкту:

	<u>Містобудівна частина</u>	
Головний архітектор проєкту	Г. Березовська	
Головний архітектор	А. Заброда	
	<u>Землевпорядна частина</u>	
Інженер-землевпорядник	Є. Калюжний	

СКЛАД ПРОЄКТУ

Позначення	Найменування матеріалів	Масштаб / примітка	Арх. № / Інв. №
I. Текстова частина			
ТОМ 1	Пояснювальна записка	книга	Арх. № 25/152-ГП-01
ТОМ 2	Розділ «Землеустрій та землекористування»	книга	Арх. № 25/152-ГП-02
ТОМ 3	Розділ охорона навколишнього середовища в обсязі «Звіт про стратегічну екологічну оцінку»	книга	Арх. № 25/152-ГП-03
ТОМ 4	Розділ «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони) на мирний час»	книга	Арх. № 25/152-ГП-04
ТОМ 5	Розділ «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони) на особливий період»	книга	Арх. № 25/152-ГП-05
II. Додатки			
III. Графічні матеріали			
Містобудівна частина:			
ГП-1	Схема розташування населеного пункту в системі розселення	б/м	Арх. № 25/152-ГП-06
ГП-2	План сучасного використання території та схема існуючих обмежень у використанні земель	1:2 000 (друк 1:5 000)	Арх. № 25/152-ГП-07
ГП-3	Проектний план та схема проектних обмежень у використанні земель	1:2 000 (друк 1:5 000)	Арх. № 25/152-ГП-08
ГП-4	План функціонального зонування території	1:2 000 (друк 1:5 000)	Арх. № 25/152-ГП-09
ГП-5	План відродження традиційного середовища	1:2 000 (друк 1:5 000)	Арх. № 25/152-ГП-10
ГП-6	Схема транспортної мобільності та інфраструктури	1:2 000 (друк 1:5 000)	Арх. № 25/152-ГП-11
ГП-7	Схема інженерного забезпечення території	1:2 000 (друк 1:5 000)	Арх. № 25/152-ГП-12
ГП-8	Схема інженерної підготовки та благоустрою території	1:2 000 (друк 1:5 000)	Арх. № 25/152-ГП-13
ГП-11	План червоних ліній	1:2 000 (друк 1:5 000)	Арх. № 25/152-ГП-16
Землевпорядна частина:			
ГП-12	Збірний план земельних ділянок, наданих та не наданих у власність чи	1:2 000	Арх. № 25/152-ГП-17

Позначення	Найменування матеріалів	Масштаб / примітка	Арх. № / Інв. №
	користування		
ГП-13	План розподілу земель за категоріями і користувачами та план розподілу земель за угіддями з відображенням наявних обмежень (обтяжень)	1:2 000	Арх. № 25/152-ГП-18
ГП-14	План обмежень у використанні земель, відомості про які підлягають внесенню до Державного земельного кадастру на підставі розробленої містобудівної документації	1:2 000	Арх. № 25/152-ГП-19
VI. Матеріали на електронних носіях			
CD-1	Текстові та графічні матеріали	CD-диск	Арх. № 25/152-ГП-20

ЗМІСТ

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ПРОВЕДЕННЯ СТРАТЕГІЧНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ	9
РОЗДІЛ 1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.....	11
1.1. ЗВ'ЯЗОК ПРОЕКТУ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ МІСТА ІЗ ІНШИМИ ДДП	12
1.2. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ТА ВРАХУВАННЯ ДУМКИ ГРОМАДСЬКОСТІ ТА ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ПІД ЧАС РОЗРОБЛЕННЯ ПРОЄКТУ «ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ МІСТА ПЕРЕЧИН УЖГОРОДСЬКОГО РАЙОНУ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ З ПОЄДНАННЯМ З ДЕТАЛЬНИМ ПЛАНОМ ТЕРИТОРІЇ ОКРЕМИХ ЧАСТИН НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ» ТА ЗДІЙСНЕННЯ СЕО	14
РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО	15
2.1. ПРИРОДНІ УМОВИ ТА РЕСУРСИ	15
2.2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗОВАНІ ЗМІНИ, ЯКЩО ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН ТЕРИТОРІЇ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО	26
2.2.1. Повітряний басейн	26
2.2.2. Водний басейн.....	27
2.2.3. Рослинний та тваринний світ, природно-заповідний фонд, екологічна мережа.....	30
2.2.4. Стан ґрунтів та земельних ресурсів	31
2.2.5. Радіаційний стан території	32
2.2.6. Акустичний режим	32
2.2.6. Електромагнітне забруднення.....	33
2.2.7. Здоров'я населення.....	33
РОЗДІЛ 3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ	35
РОЗДІЛ 4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ.....	38
РОЗДІЛ 5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.....	39
РОЗДІЛ 6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ, ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ.....	44
РОЗДІЛ 7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.....	46

7.1. ПЛАНУВАЛЬНІ ОБМЕЖЕННЯ	48
7.2. САНІТАРНЕ ОЧИЩЕННЯ ТЕРИТОРІЇ.....	50
РОЗДІЛ 8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ	51
8.1. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ	51
РОЗДІЛ 9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.....	53
РОЗДІЛ 10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.....	58
РОЗДІЛ 11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ	60
ДОДАТКИ.....	63

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

ГП – генеральний план
ДПТ – детальний план териорії
СЕО – стратегічна екологічна оцінка
ДДП – документ державного планування
КМУ – Кабінет Міністрів України
ІТС – Інтелектуальна транспортна система
ОСГ – особисте селянське господарство
ДНВП – Державне науково-виробниче підприємство
ДБН – Державні будівельні норми
ДСТУ – Державні стандарти України
ЗОВА – Закарпатська обласна військова адміністрація
ЮНЕСКО - Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури
СЗЗ – санітарно-захисна зона
ЧАЕС – Чорнобильська атомна електростанція
ГДК – гранично допустима концентрація
ООН – Організація Об'єднаних Націй
ТПВ – тверді побутові відходи
ДСП – державні санітарні правила
ОБРВ – орієнтовно безпечні рівні впливу
ЗУ – Закон України
ВКУ – Водний кодекс України
ЛЕП – лінія електропередачі
ПЗС – прибережна захисна смуга
ДСанПіН – Державні санітарні правила та норми
НПС – навколишнє природне середовище
ВЗ – водоохоронна зона

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ПРОВЕДЕННЯ СТРАТЕГІЧНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ

Основними міжнародними правовими документами щодо стратегічної екологічної оцінки (далі – СЕО) є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015) та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» прийнятий Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року підписаний Президентом України. Даний Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року. Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» в Україні впроваджується механізм стратегічної екологічної оцінки, який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі важливі документи, зокрема, державні програми, містобудівна документація, повинні, у першу чергу, проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

Стратегічна екологічна оцінка документа державного планування «Внесення змін до генерального плану міста Перечин Ужгородського району Закарпатської області з поєднанням з детальним планом території окремих частин населеного пункту» здійснюється відповідно до етапів, зазначених у статті 9 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Перший етап: був визначений обсяг стратегічної екологічної оцінки в якому були зазначені ключові екологічні проблеми, пов'язані з документом державного планування щодо якого здійснюється СЕО, визначено коло органів влади, які братимуть участь у консультаціях та зацікавлених сторін і необхідного ступеня залучення громадськості до консультацій і участі у СЕО. При визначенні обсягу СЕО були визначені цілі охорони довкілля, що мають відношення до проєкту документа державного планування (далі - ДДП), встановлені сфери охоплення СЕО, включно з географічними рамками, встановлений перелік та обсяг інформації, що використовується при здійсненні СЕО; попередньо визначені наслідки виконання заходів ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, основні заходи із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання ДДП. Для виконання визначених обсягів в звіті СЕО було здійснено:

- характеристику стану довкілля населеного пункту;
- огляд позитивних і негативних наслідків, які можуть мати місце у разі виконання документа державного планування з зазначенням територій, які зазнають ці наслідки;
- визначення заходів щодо запобігання або пом'якшення факторів негативного впливу на навколишнє середовище;
- розгляд можливих альтернатив;
- підготовлено рекомендації до впровадження документа державного планування.

В рамках процедури проведення СЕО було опубліковано заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту документа державного планування та внесено до Єдиному реєстру стратегічної екологічної оцінки за № 14-10-16867-25 від 14.10.2025 року.

З 10.09.2025 року протягом 10 календарних днів приймалися зауваження і пропозиції до заяви про визначення обсягу СЕО.

Протягом громадського обговорення заяви про визначення обсягу СЕО, термін якого визначений частиною 5 статті 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» (строк громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки встановлюється замовником і не може становити менш як 10 днів з дня її оприлюднення), звернень, зауважень та пропозицій від громадськості в електронному, письмовому чи усному вигляді не надходило. Відповідно до частини б статті 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», (строк громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки встановлюється замовником і не може становити менш як 10 днів з дня її оприлюднення).

Другий етап: був проведений збір та аналіз інформації про поточний стан довкілля, використані вихідні дані, що були надані для розробки генерального плану, а також дані регіональної доповіді про стан навколишнього середовища Закарпатської області за попередні роки. На основі зібраної інформації були визначені сильні і слабкі аспекти екологічної ситуації території, а також можливості і загрози, які впливатимуть на екологічну ситуацію, якщо документ державного планування не буде прийнятий. Була проведена оцінка запропонованих заходів СЕО в контексті їх відповідності державній правовій базі та регіональним екологічним цілям.

При здійсненні СЕО застосовувались наступні аналітичні методи:

- аналіз тенденцій;
- геоінформаційні системи (ГІС);
- SWOT-аналіз;
- цільовий аналіз.

На основі проведеної оцінки був підготовлений звіт про стратегічну екологічну оцінку з рекомендаціями щодо запобігання, скорочення або пом'якшення потенційних негативних наслідків для довкілля та здоров'я населення, які можуть бути результатом реалізації ДДП.

Третій етап: проводяться громадські обговорення та консультації: обговорення документації, збір і врахування пропозицій зацікавлених сторін, органів влади та громадськості.

Відповідно до статті 12 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» повідомлення про оприлюднення проекту документа державного планування та звіту про стратегічну екологічну оцінку розміщується на офіційному веб-сайті замовника та вноситься ним до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки. Замовник забезпечує розміщення повідомлення та доступ до проекту документа державного планування і звіту про стратегічну екологічну оцінку протягом усього строку громадського обговорення.

Строк громадського обговорення встановлюється замовником і не може становити менш як 30 днів з дня оприлюднення повідомлення, передбаченого частиною 4 статті 12 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку». Громадське обговорення у процесі стратегічної екологічної оцінки проектів містобудівної документації на місцевому рівні проводиться в порядку, визначеному Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності» для громадського обговорення проектів містобудівної документації на місцевому рівні. За результатами громадського обговорення замовник готує довідку про громадське обговорення, в якій підсумовує отримані зауваження і пропозиції та зазначає, яким чином у документі державного планування та звіті про стратегічну екологічну оцінку враховані зауваження і пропозиції (або обґрунтовує їх відхилення), а також обґрунтовує обрання саме цього документа державного планування у тому вигляді, в якому він запропонований до затвердження, серед інших виправданих альтернатив, представлених до розгляду. До довідки додаються протокол громадських слухань (у разі проведення) та отримані письмові зауваження і пропозиції. Довідка про громадське

обговорення є публічною інформацією та вноситься замовником до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки.

Четвертий етап: здійснюється врахування у звіті про стратегічну екологічну оцінку та документі державного планування, результатів громадського обговорення та консультацій. Здійснюється розроблення остаточного проєкту документації з СЕО та передача замовнику для розгляду та ухвалення. В звіті забезпечується врахування рекомендацій зацікавлених органів влади та громадськості. Невраховані рекомендації також мають бути відображені в пакеті документів з СЕО з поясненням причин неврахування, а саме у довідці про консультації та громадського обговорення.

П'ятий етап: передбачає інформування про затвердження документа державного планування. Замовник протягом п'яти робочих днів з дня затвердження документа державного планування розміщує на своєму офіційному веб-сайті та вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки затверджений документ державного планування (крім інформації, яка відповідно до закону становить державну таємницю або належить до інформації з обмеженим доступом), рішення про його затвердження, заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування, і письмово повідомляє про це орган, зазначений у статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Шостий етап: здійснення СЕО являє собою моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Замовник у межах компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет, вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення. Рекомендується на даному етапі створення системи моніторингу та оцінки впливу ДДП на довкілля на основі пропозицій документації з СЕО, щодо організації системи моніторингу впливу впровадження ДДП на довкілля. Результати такого моніторингу необхідно буде враховувати під час оновлення ДДП або підготовки нових стратегічних документів. Відповідальним за проведення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення є замовник відповідно до статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

РОЗДІЛ 1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Внесення змін до генерального плану міста Перечин Ужгородського району Закарпатської області з поєднанням з детальним планом території окремих частин населеного пункту розробляється відповідно до Рішення Перечинської міської ради № 1 282 від 20 березня 2025 р. Генеральний план міста є основним видом містобудівної документації на місцевому рівні, призначеної для обґрунтування довгострокової стратегії планування та забудови території населеного пункту. Даний документ визначає основні принципи і напрямки планувальної організації та функціонального призначення території.

Містобудівна документація (далі – МД) розробляється у розвиток рішень Генеральної схеми планування території України з врахуванням проєктних пропозицій містобудівної документації регіонального рівня - Схема планування території Закарпатської області та наявної містобудівної документації місцевого рівня.

За обсягом та змістом «Внесення змін до генерального плану міста Перечин

Ужгородського району Закарпатської області з поєднанням з детальним планом території окремих частин населеного пункту» відповідає діючому законодавству України у галузі містобудування та вимогам Державних будівельних норм:

- Закони України: «Про Генеральну схему планування території України», «Про основи містобудування», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про стратегічну екологічну оцінку», «Про оцінку впливу на довкілля», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про благоустрій населених пунктів» тощо;

- Державні норми: ДБН Б.1.1-14:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні», ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів», інші державні норми, стандарти і правила;

- Земельний кодекс України, Водний кодекс України тощо;

- інші чинні нормативні документи.

Основними цілями проєкту генерального плану, на основі положень чинних документів державної політики та вимог містобудування, є:

1. Визначення пріоритетних напрямків розвитку, перспективної планувальної структури та функціонального зонування міста.

2. Визначення територій, що мають певні обмеження при їх використанні (природоохоронні, санітарно-гігієнічні, інженерно-будівельні та інші).

3. Аналіз загального стану довкілля, факторів, що його формують, надання містобудівних пропозицій щодо поліпшення санітарно-гігієнічного та екологічного стану.

4. Надання пропозицій щодо розвитку сельбищної зони відповідно до прогнозованої чисельності населення.

5. Визначення напрямків розвитку мережі установ та організацій громадського обслуговування.

6. Визначення масштабів розвитку виробничих територій: промислово-комунальних, сільськогосподарських територій, формування комунальних зон тощо, з урахуванням забезпечення санітарно-гігієнічної сумісності з оточуючою сельбищною територією.

7. Формування ландшафтно-рекреаційних зон.

8. Розвиток транспортної інфраструктури населеного пункту: організація вулично-дорожньої та транспортної мережі, транспортних розв'язок, формування об'їзних доріг.

9. Розвиток споруд та мереж інженерної інфраструктури села для забезпечення потреб сельбищних, виробничих та ландшафтно-рекреаційних зон на кінець розрахункового періоду.

10. Визначення стратегічних напрямків санітарної очистки території з урахуванням перспективних обсягів утворення ТПВ.

11. Визначення заходів інженерної підготовки і захисту території від небезпечних природних процесів як для існуючих, так і для перспективних ділянок містобудівного освоєння території.

12. Дотримання санітарних норм та правил, законодавчих актів у сфері забезпечення санітарно-епідеміологічних норм та охорони навколишнього природного середовища.

1.1. ЗВ'ЯЗОК ПРОЄКТУ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ МІСТА ІЗ ІНШИМИ ДДП

В розділі висвітлюється інформація про різні плани і програми, що діють на національному, регіональному та місцевому рівнях, які в тій чи іншій мірі визначають передумови для прийняття проєктних рішень в даній містобудівній документації. Їх положення та завдання приймаються до уваги в процесі розроблення містобудівної документації та її стратегічної екологічної оцінки до проєкту «Внесення змін до

генерального плану міста Перечин Ужгородського району Закарпатської області з поєднанням з детальним планом території окремих частин населеного пункту».

1) Екологічні програми (вибіркові):

- Програму охорони навколишнього природного середовища Закарпатської області на 2024 – 2027 роки, рішення від 30.11.2023 № 1 054.
- Програма державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря на 2022-2026 роки Закарпатської зони.
- Обласна соціальна програма «Питна вода Закарпаття» на 2023 – 2026 роки, рішення від 01.12.2022 № 838.
- Програма поводження з твердими побутовими відходами у Закарпатській області на 2023 – 2026 роки, рішення 16.11.2022 № 765.
- Регіональний план управління відходами у Закарпатській області до 2023 року, рішення № 1051 від 21.12.2021.

2) Економічні програми (вибіркові):

- Регіональна програма розвитку автомобільних доріг загального користування місцевого значення на 2023 – 2026 роки, рішення 14.11.2022 № 753.
- Програма фінансової підтримки комунально-експлуатаційного, автотранспортного господарств обласної ради і облдержадміністрації та збереження адмінбудинку (пл. Народна, 4) як пам'ятки архітектури на 2025 – 2029 роки, рішення від 07.08.2025 № 560.
- Програма розвитку та підтримки комунальних закладів охорони здоров'я Закарпатської обласної ради на 2022 – 2026 роки, рішення від 13.05.2025 № 314.
- Програма будівництва (придбання) житла у Закарпатській області на 2023 – 2026 роки, рішення 23.11.2022 № 800.
- Комплексна соціально-економічна програма забезпечення молоді, учасників АТО/ООС та внутрішньо переміщених осіб житлом у Закарпатській області на 2023 – 2027 роки, рішення від 30.11.2022 № 835.
- Програма розвитку і підтримки тваринництва та переробки сільськогосподарської продукції в області на 2021 – 2025 роки, рішення від 17.10.2022 № 668, 09.12.2022 № 883.
- Програма розвитку та підтримки галузі рослинництва в області на 2021–2025 роки, рішення від 17.10.2022 № 667, 09.12.2022 № 882.
- Програма «Розвиток туристичної інфраструктури Закарпатської області через покращення навігаційних елементів та встановлення туристичних стоянок», рішення від 25.08.2021 № 775.
- Регіональна програма сімейної, гендерної політики, запобігання та протидії домашньому насильству, протидії торгівлі людьми на 2021 – 2025 роки, рішення від 15.12.2020 № 737.
- Про Положення про департамент економічного та регіонального розвитку, торгівлі, залучення інвестицій, забезпечення виконання державних програм та контролю за їх виконанням Закарпатської обласної державної адміністрації, рішення від 13.10.2021 № 875.

3) Соціальні програми (вибіркові):

- Обласна цільова програма «Власний дім» на 2021 – 2025 роки, рішення від 09.12.2022 № 884.
- Програма розвитку освіти Закарпаття на 2023 – 2027 роки, рішення від 06.12.2022 № 873.
- Програма соціально-економічного розвитку Закарпатської області на 2025 рік, рішення № 1144 від 12.12.2024.
- Програма підтримки національних меншин та розвитку міжнаціональних

відносин у Закарпатській області на 2021-2025 роки, рішення сесії Закарпатської обласної ради від 17.12.2020 №51.

- Програма Центр культур національних меншин Закарпаття на 2021-2025 роки, рішення сесії Закарпатської обласної ради від 01.10.2020 №1834.

- Регіональна програма «Турбота» щодо посилення соціального захисту громадян на 2025 – 2027 роки, рішення № 512 від 17.07.2025 р.

Досягнення сталого розвитку будь-якого населеного пункту відбувається через реалізацію планів та програм, які визначають низку оперативних цілей та реалізують завдання в різних сферах господарської діяльності та життєзабезпечення населення, таких як: соціальна сфера, розвиток економіки, розвиток інженерно-транспортної інфраструктури, охорона навколишнього природного середовища, охорона здоров'я. Генеральний план населеного пункту є головним документом державного планування, що визначає перспективне функціональне використання території. В процесі розроблення містобудівної документації можливо визначити територіальне місцезоположення ділянок для досягнення оперативних цілей, визначених на місцевому, регіональному та державному рівнях, реалізація яких потребує наявності земельного ресурсу, з урахуванням комплексу потреб для забезпечення ефективного управління процесами функціонування населеного пункту.

Врахування положень та завдань, визначених у планах та програмах що діють на національному, регіональному та місцевому рівнях, в певній мірі визначають передумови для прийняття рішень при розробленні проекту містобудівної документації.

При розробленні містобудівної документації та її стратегічної екологічної оцінки приймалися до уваги регіональні та місцеві програми, які в тій чи іншій мірі визначають передумови для прийняття проектних рішень в містобудівній документації «Внесення змін до генерального плану міста Перечин Ужгородського району Закарпатської області з поєднанням з детальним планом території окремих частин населеного пункту».

1.2. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ТА ВРАХУВАННЯ ДУМКИ ГРОМАДСЬКОСТІ ТА ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ПІД ЧАС РОЗРОБЛЕННЯ ПРОЄКТУ «ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ МІСТА ПЕРЕЧИН УЖГОРОДСЬКОГО РАЙОНУ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ З ПОЄДНАННЯМ З ДЕТАЛЬНИМ ПЛАНОМ ТЕРИТОРІЇ ОКРЕМИХ ЧАСТИН НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ» ТА ЗДІЙСНЕННЯ СЕО

В рамках проведення процедури стратегічної екологічної оцінки проекту «Внесення змін до генерального плану міста Перечин Ужгородського району Закарпатської області з поєднанням з детальним планом території окремих частин населеного пункту» був розроблений проект «Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки». З метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки документу державного планування було опубліковано на веб-ресурсі Перечинської міської ради в період з 14.10.2025 року.

Протягом встановленого періоду громадського обговорення «Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки» звернень, зауважень та пропозицій від громадськості не надходило.

«Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки» документу державного планування було надіслано органам виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища.

РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

2.1. ПРИРОДНІ УМОВИ ТА РЕСУРСИ

Місцеположення, рельєф

Перечинська міська рада це адміністративно-територіальна одиниця утворена 11 жовтня 2016 року шляхом об'єднання Перечинської міської ради та Ворочівської, Зарічівської, Сімерківської, Сімерської сільських рад Перечинського району.

Перечин – центр Перечинської міської громади Ужгородського району Закарпатської області. Розташований на правому березі річки Уж, за 15 км на північний схід від обласного центру – міста Ужгород. В місті є залізнична станція «Перечин».

Перечин входить до складу Ужгородської агломерації. Місто є центром Перечинської міської громади, у склад якої входять - м. Перечин і села Ворочово, Зарічово, Сімерки та Сімер.

Через місто Перечин протікає річка Уж.

В структурно-тектонічному відношенні територія проєктування знаходиться в межах Карпатському меганапнорію в Мармароському масиві, зоні скель і внутрішні флішові покриви.

Клімат

За кліматичними умовами територія міста Перечин (Перечинська громада вцілому) розташована в III кліматичній зоні за картою кліматичного районування території (ДСТУ–Н Б В.1.1 – 27:2010 «Будівельна кліматологія. Захист від небезпечних геологічних процесів, шкідливих експлуатаційних впливів, від пожежі»).

Територія Закарпатської області має помірно континентальний клімат із теплим літом, м'якою зимою і достатньою кількістю опадів. Він сформувався під впливом різноманітних чинників.

Циркуляція атмосфери характеризується частими вторгненнями повітряних мас Атлантики і таким же частим проходженням циклонів. Помітний вплив континентального і навіть арктичного повітря, а також антициклонів, особливо східно-європейських. Переважає західний перенос повітряних мас, що зумовлює перевагу вітрів західної чверті горизонту над вітрами східної чверті. Описана закономірність вітрового режиму спостерігається в усі пори року. Часті вторгнення повітряних мас з Атлантичного океану пом'якшують добові та річні коливання температури повітря. Активна циклонічна діяльність і термічна конвенція (у теплі пори року) сприяють тут випаданню відносно великої кількості опадів.

В рівнинній частині регіону показники середньої температури липня становлять від +20 до +21 °С, а січня – від -3 до -4°С. Об'єм опадів становить 700-800 міліметрів на рік.

У передгір'ї на висотах від 150 до 400 метрів показники середньої температури липня становлять від +18 до +20 °С, а січня – від -4 до -5 °С. Об'єм опадів становить 900-1100 міліметрів на рік.

В гірській зоні на висотах від 400 до 500 метрів показники середньої температури липня становлять від +16 до +19 °С, а січня – від -4 до -7 °С.

Найсудорішим в Закарпатті є клімат у високогірній зоні – на висотах від 850 до 1500 метрів. В цій частині Закарпаття показники середньої температури липня становлять від +12 до +15 °С, а січня – від -6 до -8 °С. Об'єм опадів становить 1100-1400 міліметрів на рік.

Найменший показник температури на Закарпатті за всю історію спостережень – мінус 36°С – був зареєстрований в селі Нижній Студений Хустського району (Міжгірського району), а максимум – в місті Берегово – плюс 41 °С. Теплий період в

Закарпатті триває від кінця лютого до листопада.

Місячна і річна кількість (мм) за даними ДСТУ–Н Б В.1.1 – 27:2010 «Будівельна кліматологія. Захист від небезпечних геологічних процесів, шкідливих експлуатаційних впливів, від пожежі» наведена у таблиці нижче.

Таблиця 2.1.

Місяць												Рік
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	15
51	51	44	49	69	75	83	70	68	57	59	69	745

Середньомісячні та середня річна температури (°C) за даними ДСТУ–Н Б В.1.1 – 27:2010 «Будівельна кліматологія. Захист від небезпечних геологічних процесів, шкідливих експлуатаційних впливів, від пожежі» наведена у таблиці нижче.

Таблиця 2.2.

Місяць												Рік
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	15
-2,4	-0,2	4,7	10,8	15,8	18,7	20,3	19,8	15,5	10,2	4,7	-0,5	9,8

Середньомісячні та середня річна швидкість вітру (м/с) за даними ДСТУ–Н Б В.1.1 – 27:2010 «Будівельна кліматологія. Захист від небезпечних геологічних процесів, шкідливих експлуатаційних впливів, від пожежі» представлена нижче.

Таблиця 2.3.

Місяць												Рік
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	15
2,2	2,5	2,9	3,1	2,7	2,4	2,3	2,1	2,3	2,3	2,4	2,2	2,5

Нижче наводиться коротка кліматична характеристика території розміщення Проекту за даними найближчого пункту спостереження - метеорологічної станції Великий Березний, яка є підрозділом Закарпатського обласного центру з гідрометеорології, і дані якої найбільш репрезентативні для території населено пункту.

Таблиця 2.4.

Найменування характеристик	Величина
Коефіцієнт, який залежить від стратифікації атмосфери, А	200
Коефіцієнт рельєфу місцевості	1
Абсолютний мінімум температури повітря (січень), °C	-30,7
Середня максимальна температура повітря найбільш холодного місяця року (для котелень, які працюють за опалювальним графіком), °C	-2,1
Середня (із абсолютних мінімумів) мінімальна температура повітря, °C	-20,5
Абсолютний максимум температури повітря (серпень), °C	+38,5
Середня максимальна температура зовнішнього повітря найбільш жаркого місяця року (липень), °C	+19,6
Середня (із абсолютних максимумів) максимальна температура повітря, °C	+34,0
Середня кількість опадів за рік, мм	863
Добовий максимум опадів, мм	88
Середньорічна швидкість вітру, м/с	1,1
Переважаючий напрямок вітру	північний
Середньорічна роза вітрів, %	
Пн	19,8

Найменування характеристик	Величина
ПнСх	6
Сх	4,2
ПдСх	11,7
Пд	19,1
ПдЗх	8,9
Зх	11,9
ПнЗх	18,1
Штиль	52,9
Швидкість вітру, повторюваність перевищення якої становить 5%, м/с	6

Геологічна будова

Перечинський громада розташована в межах складної геологічної структури Українських Карпат. Основні геологічні характеристики території:

Загальна геологічна структура – головну роль у геологічній будові Українських Карпат відіграють осадові флішові товщі крейдового та палеогенового віку, утворені глинистими сланцями, мергелями, пісковиками.

Основні геологічні утворення – флішові товщі - це основний тип геологічних утворень в регіоні, які складаються з: глинистих сланців, мергелів, пісковиків, відкладів крейдового та палеогенового віку.

Давніші породи – більш давні утворення складені кристалічними і метаморфічними породами докембрію і нижнього палеозою (кристалічні сланці, гнейси, кристалічні вапняки, амфіболіти, граніти).

Тектонічна позиція належить до: Складчастої області Карпат - характеризується інтенсивними тектонічними рухами. Складчасті гори складені переважно крейдовими, палеогеновими та неогеновими відкладами Закарпатська область.

Особливі геологічні утворення. На території краю знаходиться вулканічне озеро Перечинська міська громада, що свідчить про вулканічну активність в геологічному минулому регіону.

Рельєф і геоморфологія. Переважну більшість території громади займають гори.

Геологічний вік. Територія формувалася протягом тривалого геологічного періоду, від докембрію до неогену, що створило складну багатоярусну геологічну структуру, характерну для всього Карпатського регіону.

Ця геологічна будова обумовлює різноманітний рельєф району - від рівнинних ділянок до гірських масивів, а також наявність різних мінеральних ресурсів та особливості гідрологічного режиму території.

Гідрогеологічні умови

Загальні гідрогеологічні особливості регіону.

Геологічна позиція: Перечинська громада розташована в межах Карпатської гідрогеологічної області, яка характеризується складними гідрогеологічними умовами.

Основні типи водоносних горизонтів:

- пористі водоносні горизонти – у гірській частині в алювіальних утвореннях річкових долин, делювіальних, пролювіальних відкладах;
- Тріщинні водоносні горизонти – в зоні екзогенної тріщинуватості корінних порід.

Особливості водоносних комплексів:

- Четвертинні відклади: алювіальні відклади річкових долин (особливо долини р. Уж), делювіальні схилі відклади, пролювіальні конуси виносу.
- Флішові товщі: водоносність пов'язана з тріщинуватістю пісковиків, обмежена водоносність глинистих сланців та мергелів.
- Гідрогеологічне районування: на дві частини, які мають свої специфічні

особливості: гірську та рівнинну.

Водоносність переважно тріщинна – невеликі дебіти джерел, швидка інфільтрація атмосферних опадів.

Рівнинна частина (долини річок) – водоносність пористого типу, більші запаси підземних вод, зв'язок з поверхневими водами.

Мінеральні води, у тому числі в межах Українських Карпат (Нафтуса, Свалява, Поляна Квасова та ін.). Регіон відомий мінеральними водами різного складу та призначення.

Геотермальні особливості. В Україні території з підвищеним показником геотермічного градієнта приурочені до зон молодого альпійської складчастості. Це створює сприятливі умови для формування термальних вод.

Гідрогеологічні проблеми:

- Сезонні коливання рівнів підземних вод;
- Можливість забруднення через інтенсивне атмосферне живлення;
- Обмеженість водоносних горизонтів у гірській частині;
- Необхідність ретельного вивчення для водопостачання.

Практичне значення. Підземні води району використовуються для:

- Централізованого та децентралізованого водопостачання;
- Сільськогосподарських потреб;
- Бальнеологічних цілей (мінеральні води);
- Промислових потреб.

Гідрогеологічні умови Перечинської громади визначаються його положенням у Карпатській складчастій області та характеризуються різноманітністю типів водоносності залежно від геологічної будови та рельєфу.

Гідрологічні умови

Відповідно схеми «Гідрологічного районування України», територія розташована у межах Українських Карпат, в зоні Центральнокарпатська область високої водності.

Місцерозташування і геоморфологічні особливості території визначили її гідрологічні умови.

Перечинська громада, відповідно до схеми гідрологічного районування України, належить до басейну річки Дунай. Дунай – 4 суббасейни, Тиса, Прут, Сірет, Нижнього Дунаю.

Територія Перечинської громади знаходиться в межах суббасейну річки Тиса, оскільки річка Уж (головна водна артерія громади) є притокою Лаборця, який в свою чергу впадає в Тису.

Гідрографічне районування території України – відповідно до вимог Водної рамкової директиви Європейського Союзу, поділ території України на гідрографічні одиниці – райони річкових басейнів та суббасейни з метою розробки планів інтегрованого управління річковими басейнами.

Характеристика басейну Дунаю в Карпатах.

Формується в гірських районах Альп, Балкан та Карпат. Налічує 17 612 малих річок загальною довжиною 35 200 км, середня густота річкової мережі – 1.12 км/км².

Через місто Перечин протікає річка Уж, безіменні струмки та розміщені ставки площею менше 3 га.

Річка Уж – річка на Закарпатті (в межах Ужгородського району) та у східній Словаччині. Ліва притока Лаборцю (басейн Дунаю). Довжина 133 км, площа басейну 2 750 км² (в межах України 107 км і 1 950 км²). Ширина долини зростає від 15 м (у верхів'ї) до 100-300 м, у пониззі сягає 2-2,5 км. Заплава переривиста, часто асиметрична, завширшки 50-500 м, у нижній течії до 1 км. Річище звивисте, помірно розгалужене, у верхній та середній течії порожисте, є невисокі водоспади, багато островів. Ширина річки

переважно 15-30 м, біля Ужгорода до 135 м. Похил річки 7,2 м/км. Пересічна витрата води 29 м³/с. Береги круті, заввишки 1-2 м, іноді до 6-8 м, дно у верхній течії кам'янисте, а в місті і нижче побіля берегів – замулене. Живлення переважно снігове. Використовується для водопостачання і як джерело гідроенергії (гідростанції: Ужгородська і Оноківська).

Річка Уж бере початок у горах на північному заході Закарпаття, на південних схилах Верховинського Вододільного хребта, неподалік від Ужоцького перевалу. Там на висоті 970 м два потічки Уж та Ужок зливаються в єдину річку, яка спочатку тече в широкій міжгірній улоговині, потім обгинає західні схили Полонинського хребта, перетинає Вулканічний хребет і біля міста Ужгорода виходить на рівнинну територію. Впадає в річку Лаборець на території Словаччини біля Драгньова. У верхній і середній течії має гірський характер, нижче Ужгорода на Потиській низовині – рівнинний.

Найбільші притоки праві: Уг, Стричавка, Уличка, Убля, Кам'яниця, Дверницький, Домарач, Вульшава, Сирий Потік, Гачаник, Черна Вода.

Найбільші притоки ліві: Безіменна, Великий, Люта, Тур'я, Сімони.

Відповідно до статті 88 Водного кодексу України, а також згідно п 14.4 «Охорона водних об'єктів» ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» водоохоронні зони визначаються за спеціально розробленими проектами, прибережні захисні смуги встановлюються за окремими проектами землеустрою.

Корисні копалини

Закарпаття багате на різноманітні корисні копалини, що мають промислове значення: кольорові, рідкісні та дорогоцінні метали (золото, срібло, ртуть, германій, цинк та ін.), неметали (барит, цеоліт, бентоніт, доломіт, алуніт), сіль, вугілля, газ, будівельні матеріали (мармур, базальт, андезит, керамзит, перліт ін.), мінеральні та термальні води. Формування більшості родовищ корисних копалин пов'язано з останнім етапом розвитку Карпат. Однак формування кристалічних сланців, мармурів, кварцитів тощо, які розміщені на великих глибинах й тільки в Мармороському кристалічному масиві виходять на поверхню, відбулося на самому початку утворення гір (230-240 млн.років тому).

Ґрунтовий покрив

Приблизно три чверті площі Закарпатської області займають гори. Виражений поділ на висотні пояси. Гірська частина представлена паралельними гірськими хребтами.

Майже увесь район - гірська місцевість, лісові масиви якої помережані долинами навколо річок та потоків. Найвища точка над рівнем моря (1681 м) знаходиться на полонині Боржави. Трохи нижчими є г. Плай, Великий Верх. Місцевість району багата передусім на лісові (в тому числі і цінних порід) ресурси, мінеральні джерела, яких відомо 7 і найвідомішим є джерело «Занька», різні корисні копалини. Проте промислова розробка здійснюється лише деревини.

Аналіз карти ґрунтів Закарпатської області свідчить, що у верхів'ях басейнових систем Ужа, Латориці, Ріки, які лежать у межах колишніх Великоберезнянського, Воловецького та Міжгірського адміністративно-територіальних районів, сформувались світлобурі лісові ґрунти. Це найбільш поширений фоновий тип ґрунтів Закарпатської області.

Їх ґрунтоутворюючий процес проходить в умовах вологого клімату під дерев'янистою рослинною формацією на всіх добре дренованих щебенюватих, багатих первинними мінералами породах – елювії і делювії карпатського флішу, метаморфічних і магматичних породах.

В цілому, у межах гірської частини території Закарпатської області чітко прослідковується вертикальна диференціація ґрунтів та рослинного покриву, яка тісно пов'язана з ярусністю рельєфу досліджуваної території.

В межах річкових басейнів смуга бурих гірсько-лісових ґрунтів під буковими лісами в західній гірській частині оконтурює висоти від 300 до 1100 м, а в східній та південно-східній – до 700 м. У верхньому гірсько-лісовому поясі західної частини південного макросхилу Карпат окремими масивами простягаються ґрунти мішаних хвойних і хвойно-листяних лісів. Вони на відміну від попередніх мають більший гумусний горизонт та більшу водоутримуючу здатність.

Вертикальне розчленування рельєфу гірської території призводить до активного змивання ґрунтів схиловими водами.

Зруйновані пухкі породи у вигляді дрібнозему відкладаються на пологих схилах та в річкових долинах басейну Тиси на алювіальних та алювіально-делювіальних нижніх заплавах та конусах виносу, де формуються лучно-буроземні ґрунти.

Проблема гумусу для ґрунтів Закарпаття надзвичайно важлива, так як велика кількість опадів (більше 1000 мм на рік) сприяє його вимиванню, особливо на схилових землях. Загострення проблеми викликане неповерненням органічних речовин у ґрунт, що пов'язано із постійним і тенденційним зменшенням поголів'я худоби, особливо ВРХ. Окрім цього скорочуються площі під багаторічними травами і, зокрема, під конюшиною і люцерною; порушуються прості правила впровадження сівозмін.

На території населеного пункту поширені переважно: *лучно-буроземні ґрунти та бурі гірсько-лісові щепенюваті ґрунти (низької врожайності)* (посилання на загальнодоступне джерело інформації - <https://gisfile.com/map/>).

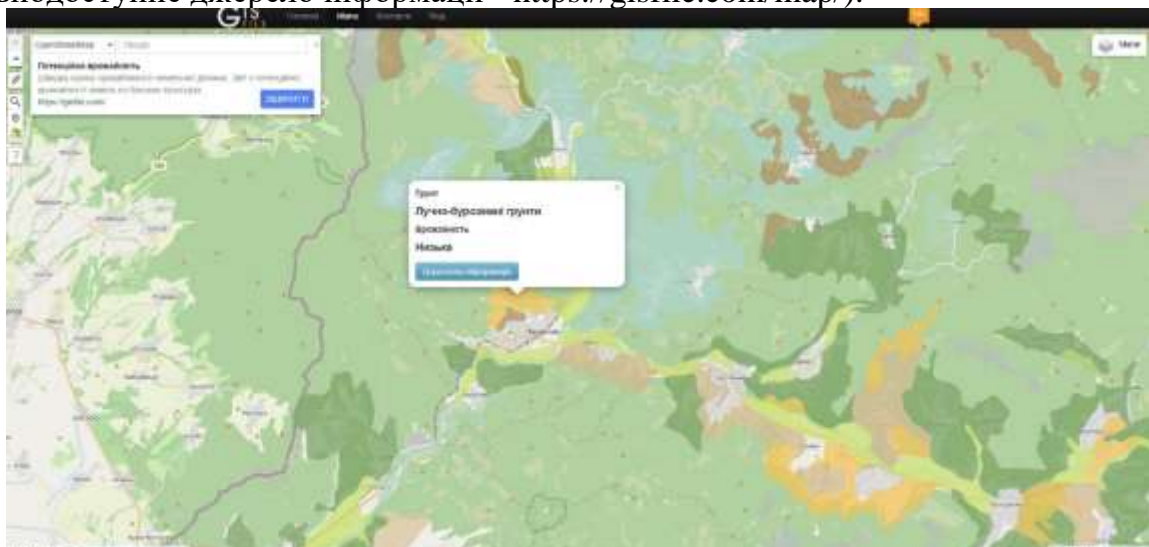

Рис. 1 – Ґрунти на досліджуваній території

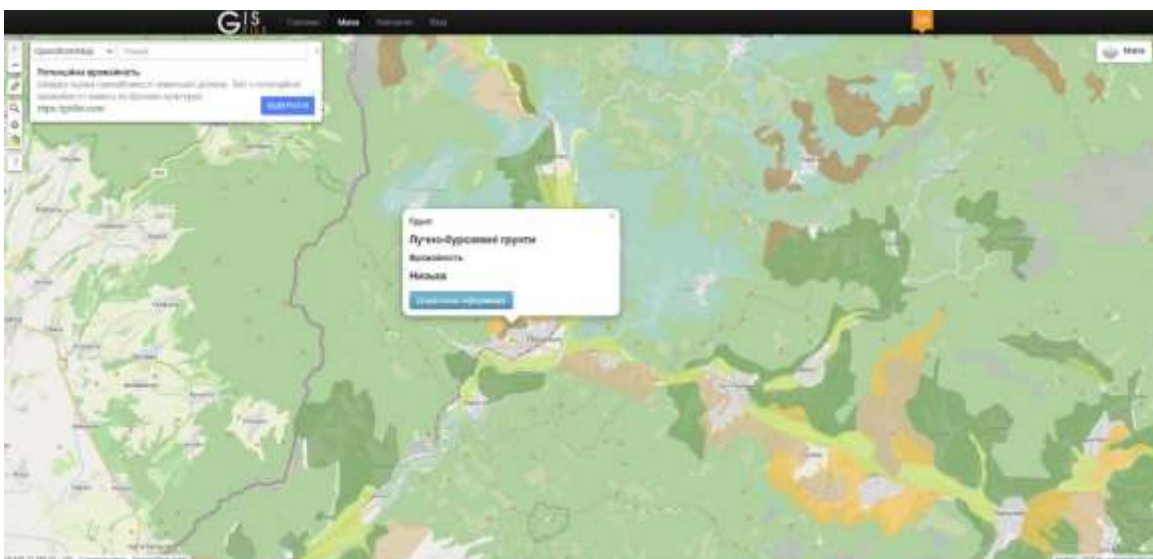

Рис. 2 – Ґрунти на досліджуваній території

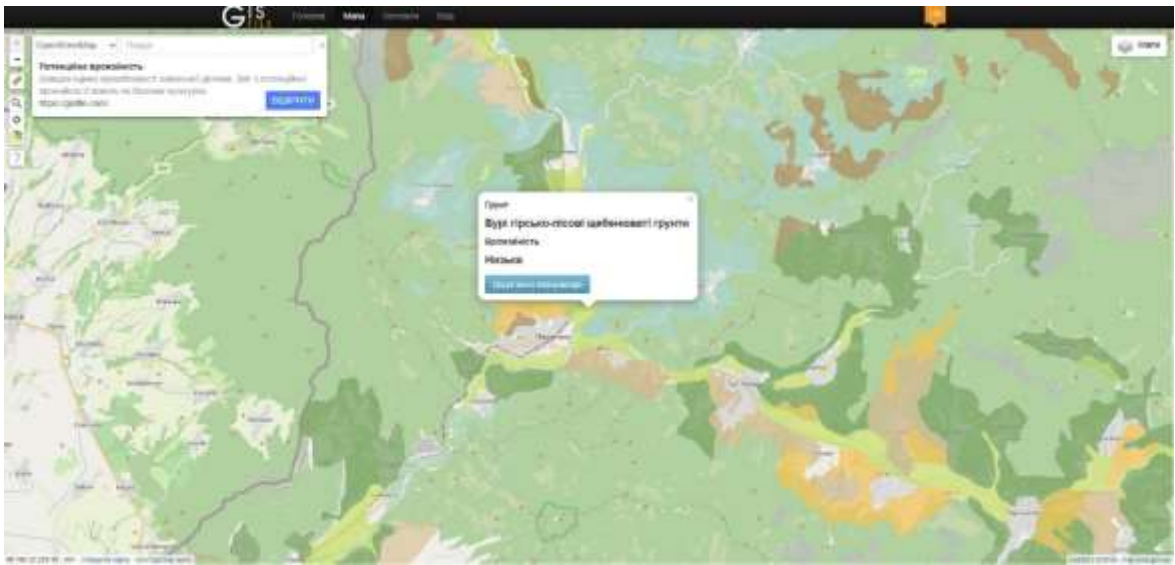

Рис. 3 – Ґрунти на досліджуваній території

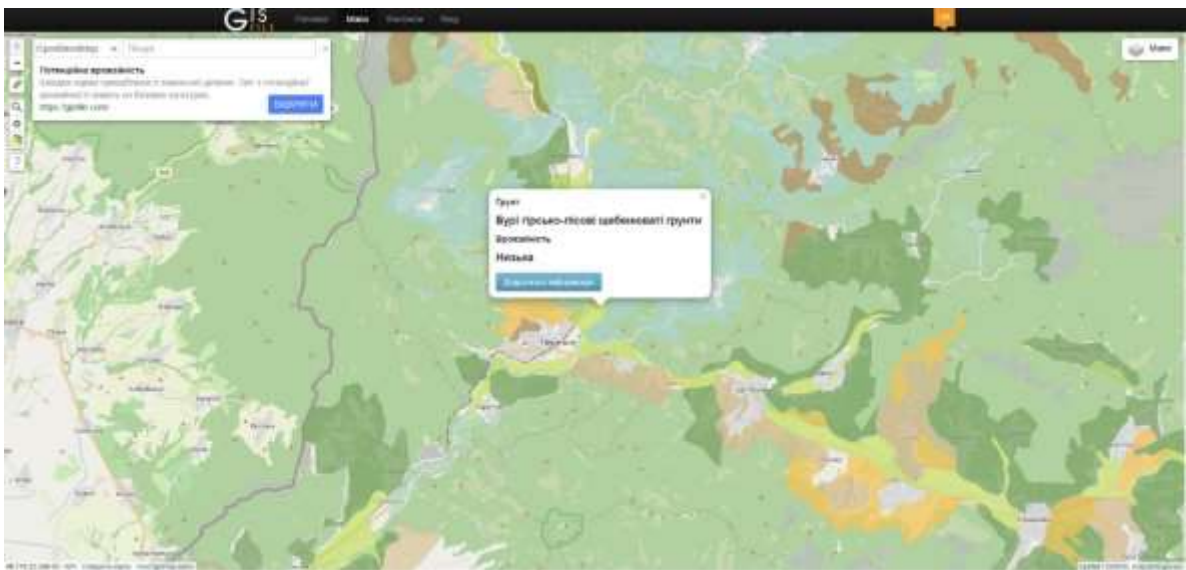

Рис. 4 – Ґрунти на досліджуваній території

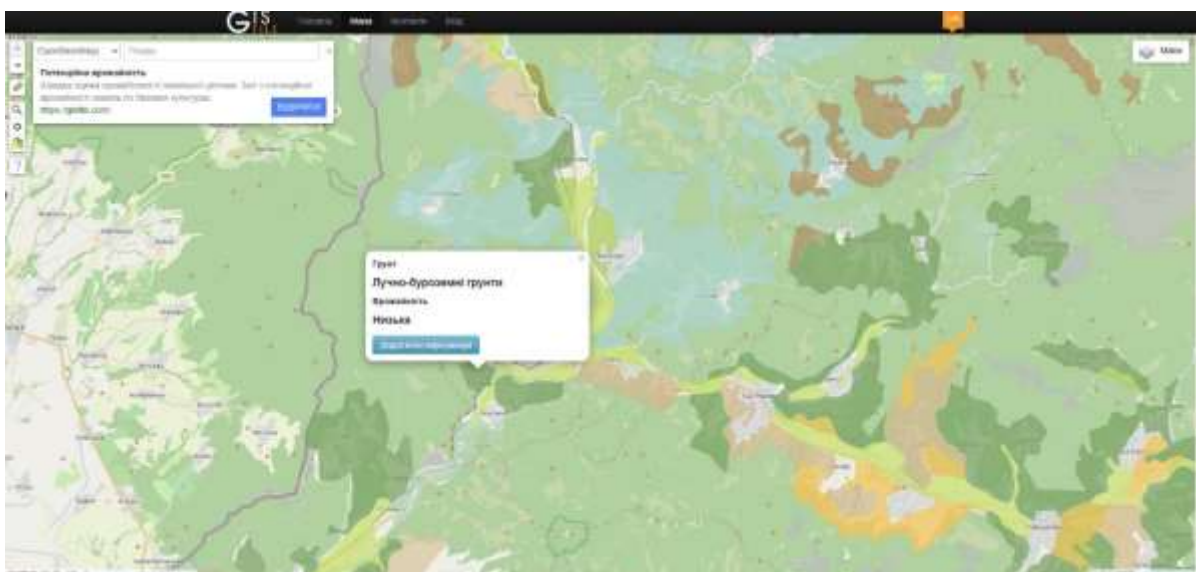

Рис. 5 – Ґрунти на досліджуваній території

Інженерно-будівельна оцінка

Східні Карпати, до яких належить територія Закарпаття – це переважно складчасті

гори заструктурою, які утворені стисненням земної кори у складки. Складчасті Карпати поділяють на структурно-фаціальні зони, які різняться між собою особливостями поширення в них гірських порід, морфологією, рельєфом, корисними копалинами і т. ін. Сучасний етап розвитку Карпатських гір і їх передгірних прогинів продовжується і тепер під дією ендегенних та екзогенних процесів. Як бачимо із викладеного, Карпати – це справді молоді гори, а низинна і передгірна зони Закарпаття стали суходолом усього близько 10 млн. років тому, що є миттю порівняно з геологічними епохами. Утворення Карпатських гір супроводжувалось глибинними розломами земної кори в результаті підняття гір і опускання територій прогинів (Закарпатського і Передкарпатського). Такі глибинні розломи утворюють величезні напруження в земній корі і, отже, являються передумовою розвитку вулканічної діяльності. Розвиток Карпат тісно пов'язаний із сейсмічними процесами – землетрусами. Найбільші за силою землетруси (до 7 балів) реєструвались у Закарпатті і в тому числі в районі Сваляви Довгого і Хуста (1910 р.). Місто Перечин Закарпатської області відноситься до Переліку населених пунктів України, розташованих у сейсмічно небезпечних районах України (ДБН В.1.1-12:2014 «Будівництво у сейсмічних районах України»).

Регіон розташування міста Перечин в цілому характеризується високим рівнем небезпеки сукупного прояву небезпечних геологічних процесів, таких як зсуви, селі, бічна річкова і площинна ерозія, карст, підвищена сейсмічність та інші. Закарпатська область загалом є найбільш ураженою зсувними, селевими та ерозійними процесами (61 % загальної площі області).

Інженерно-будівельна оцінка визначає складність освоєння нових ділянок забудови, в першу чергу для житлового будівництва.

З містобудівної точки зору (ДБН 5.2.2-12:2018 п.12.1), в залежності від ступеня придатності території під забудову, встановлено такі категорії територій:

- I - сприятливі для будівництва;
- II - малосприятливі для будівництва;
- III - несприятливі для будівництва;

Території сприятливі для будівництва - це території, де:

- ухили поверхні складають 0,5 – 8 %;
- ґрунтові води залягають на глибинах понад 5 м від поверхні і не затоплюються наводками -1 % забезпеченості;
- заболоченість відсутня або незначна;
- зсуви, карсти, кар'єри, яри, осідальність, заторфованість і гірські виробки відсутні;

- основою для фундаментів є малопотужні четвертинні відклади, представлені делювіальними суглинками і алювіальними пісками, суглинками і галечниками, у плані інженерно-будівельного освоєння сприятливі, без улаштування штучних основ і складних фундаментів.

Ці території займають більшу частину сельбищної території.

Території малосприятливі для будівництва- це території, де:

- ухили поверхні складають менше 0,5 % та 8-15 %;
- ґрунтові води залягають глибше 10-20 м. Це відносно рівна територія, але з ухилом в сторону річки;
- необхідні додаткові матеріальні витрат на освоєння території, нескладних заходів з пониження рівня ґрунтових вод шляхом осушення та нескладних основ і фундаментів;
- при будівництві на цих територія необхідно передбачити гідроізоляцію фундаментів, підняття фундаментів над землею не нижче 1 м;
- можливі зсуви і яри обмеженого поширення.

Це в основному території, які прилягають до існуючої сельбищної зони.

Території несприятливі для будівництва - це гірсько-схилові території з крутизною рельєфу понад 15 % та території, що безпосередньо примикають до річок, а також днища балок. Такі території потребують проведення складних заходів щодо пониження рівня підземних вод більше ніж на 0,5 м, вимагають улаштування складних штучних основ і фундаментів.

Більша частина території населеного пункту знаходиться у III категорії – території несприятливі для будівництва. Проте, враховуючи особливості регіону та територіальне розміщення громади така ситуація є нормою, населення адаптувалося до даних умов і розвиток будівництва продовжуються.

У межах міста також присутні зсувні та зсувонебезпечні території.

У місті Перечин місцями поширені яри, балки та ерозійно-небезпечні схили. Для закріплення ярів і балок використовують гідротехнічні та фітомеліоративні протиерозійні заходи. Крім того, важливо зменшити вплив факторів, які спричиняють ерозійні процеси: відведення дощових стоків мережею дощової каналізації, забезпечення проведення контурного обробітку ґрунту з відповідними агротехнічними заходами на ерозійно небезпечних схилах (ухил більше 3°) в межах/г угідь.

Крім того, деякі ґрунти в місті можуть просідати, що теж необхідно враховувати при будівництві окремих будівель, споруд, об'єктів інженерної інфраструктури, благоустрою та будівництва набережних тощо шляхом проведення інженерно-геологічних вишукувань.

Необхідно враховувати також можливі ризики прояву надзвичайних ситуацій природного характеру, та, відповідно, визначати заходи захисту території, в першу чергу по фактору затоплення та підтоплення.

Рослинний та тваринний світ. Біорізноманіття

Флора Закарпаття, яка займає 2 % території України, налічує близько 1 900 видів вищих спорових і насінневих рослин, що становить половину видового флористичного різноманіття України. В області разом з інтродукованими видами росте понад 2 600 видів. За загальними ботаніко-географічними рисами рослинного покриву територія області належить до Карпатської під провінції Середньоевропейської провінції Європейської широколистяної області. Закарпатська низовина відноситься до Центральноєвропейської флористичної провінції.

У сучасній флорі області налічують понад 2 тисячі видів, що відповідає 50 % до загальної чисельності видів України. З них 237 видів флори занесені до додатків Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі, 22 види флори занесені до додатків Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES). Усього видів рослин занесених до Червоної книги України 263 екз., у т.ч. 214 видів судинних рослин, 19 видів грибів, 7 видів водоростей, 23 види лишайників, а рослинних угруповань занесених до Зеленої книги України-27. Найбільше різноманіття «червонокнижних» видів рослин зосереджено у басейні річки Тиса, де за даними наукових досліджень на облік взято 145 видів судинних рослин.

Рішенням від 28.05.2015 № 1263 затверджено Переліки видів судинних рослин та оселищ (біотопів), що підлягають особливій охороні на території Закарпатської області.

У сучасній фауні області налічують понад 30 тис. видів. На території області поширені як безхребетні, так і хребетні тварини. Серед безхребетних є представники понад 20 типів організмів, з яких більшість – найпростіші. Близько 400 видів хребетних тварин, ссавців – 80 видів, птахів – 287 видів, з яких 197 гніздуючих, 10 видів плазунів, 16 земноводних, 60 риб, 100 моллюсків.

У мисливських господарствах Закарпаття мешкають тварини, які занесені до

Червоної книги України: борсуки, видри, лісові коти, глухарі, кількість яких останніми роками поступово збільшується. Негативним явищем є фактор турбування в мисливських угіддях. Найбільшу шкоду фауні завдають собаки (особливо новонародженим особинам та молодяку диких тварин), які супроводжують домашніх тварин під час безсистемного випасу та випалювання сухої рослинності. Негативно також впливають, як фактор турбування, масові відвідування угідь туристами та населенням в період збору продукції побічного користування (грибів, ягід, дикоростучих плодів, тощо).

Загальна кількість видів фауни області становить – 30428 од., що становить 68 % від загальної чисельності видів України, з них 127 занесені до Червоної книги України, 12 видів занесених до додатків Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення, 237 видів занесених до додатків Конвенції про охорону дикої флори і фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернської конвенції), 21 вид занесений до додатків Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин (Боннської конвенції, CMS) і 21 вид охороняється відповідно до угоди про збереження кажанів в Європі (EUROBATS).

З метою створення умов для відтворення, охорони і збереження видів тварин, що підлягають особливій охороні на території області затверджений «Червоний список» рішенням від 2 липня 2012 року № 424 «Про затвердження Переліків видів тварин, що підлягають особливій охороні на території Закарпатської області та тих, що занесені до Червоної книги України».

Об'єкти природно-заповідного фонду, їх охоронні зони, режим заповідання, зарезервовані до заповідання цінних територій

На території населеного пункту відсутні території природо-заповідного фонду. За межами населеного пункту розташована Ботанічна пам'ятка природи загальнодержавного значення «Урочище Тепла яма», площа 93 га, дата створення 25.07.1972 р., Рішення Закарпатського облвиконкому № 243.

Об'єкт входить до складу природно-заповідного фонду Закарпатської області та є одним з важливих геологічних об'єктів Перечинського району, який демонструє тектонічну активність та геологічну історію Карпатського регіону.

Природно-заповідний фонд Закарпатської області в розрізі територіальних громад

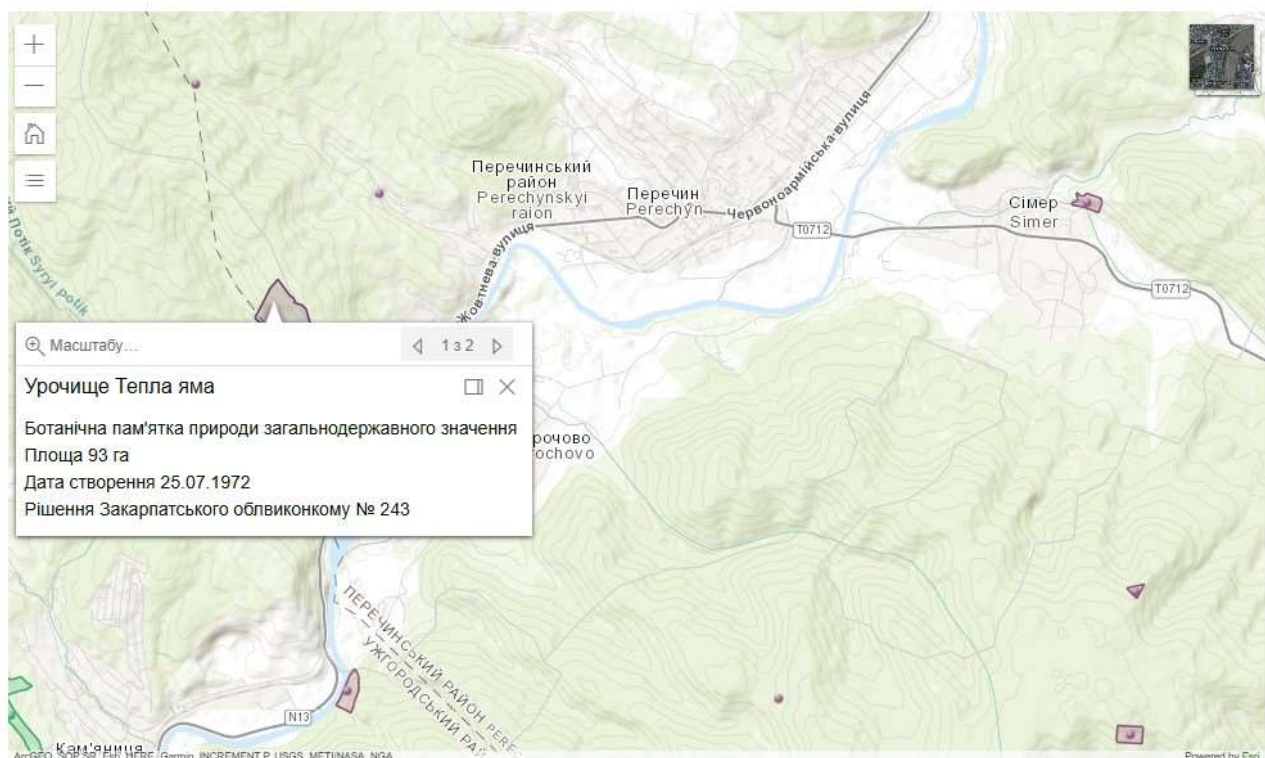

Рис. 6 – Природно-заповідний фонд Закарпатської області

Екологічна мережа

Згідно зі статтею 5, Закону України «Про екологічну мережу», до складових структурних елементів екомережі включаються: території та об'єкти природно-заповідного фонду; землі водного фонду, водно-болотні угіддя, водоохоронні зони; землі лісового фонду; полежахисні лісові смуги та інші захисні насадження, які не віднесені до земель лісового фонду; землі оздоровчого призначення з їх природними ресурсами; землі рекреаційного призначення, які використовуються для організації масового відпочинку населення і туризму та проведення спортивних заходів; інші природні території та об'єкти (ділянки степової рослинності, пасовища, сіножаті, кам'яні розсипи, піски, солончаки, земельні ділянки, в межах яких є природні об'єкти, що мають особливу природну цінність); земельні ділянки, на яких зростають природні рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України; території, які є місцями перебування чи зростання видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України; частково землі сільськогосподарського призначення екстенсивного використання та підлягають окремій охороні як природні регіони з окремим статусом.

Регіональна екомережа Закарпатської області відповідає основним ландшафтознавчим принципам і є складовою національної екомережі

Відповідно до Порядку включення територій та об'єктів до переліків та об'єктів екологічної мережі, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 16.13.2016 № 1196 роботи щодо включення територій та об'єктів природно-заповідного фонду та інших територій в межах міста Перечин Перечинської міської ради не проводилось.

Смарагдова мережа

Відповідно до інтерактивного картографічного веб-застосунка «Схема розміщення затверджених та номінованих на затвердження територій Смарагдової мережі України» (за посиланням) на території населеного пункту та у безпосередній близькості до нього відсутні території смарагдової мережі.

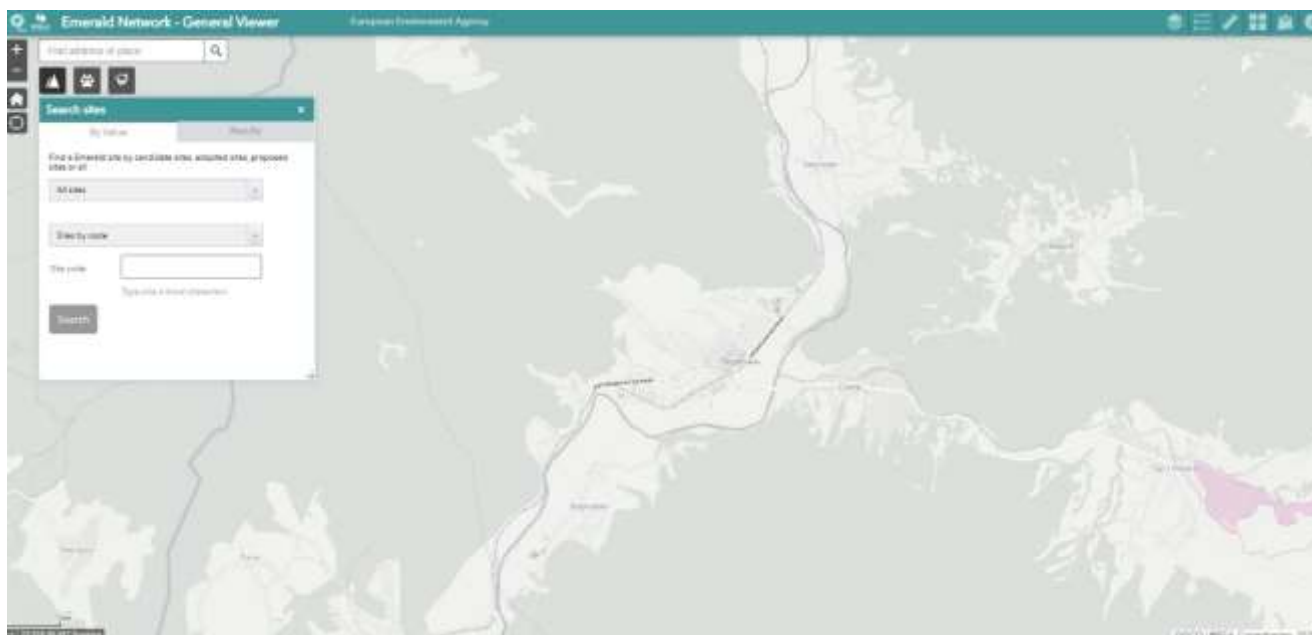

Рис. 7 – Смарагдової мережі України

Водно-болотні угіддя міжнародного значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера», об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО

Наразі в Україні є 50 водно-болотних угідь міжнародного значення (Рамсарських угідь) площею 930 559 га (<https://ramsar.org/resources>).

Згідно із даними Перечинської міської ради та відкритих даних (<https://www.ramsar.org/country-profile/ukraine>) в межах території Перечинської громади, водно-болотні угіддя міжнародного значення, біосферні резервати та об'єкти Всесвітньої природної спадщини відсутні.

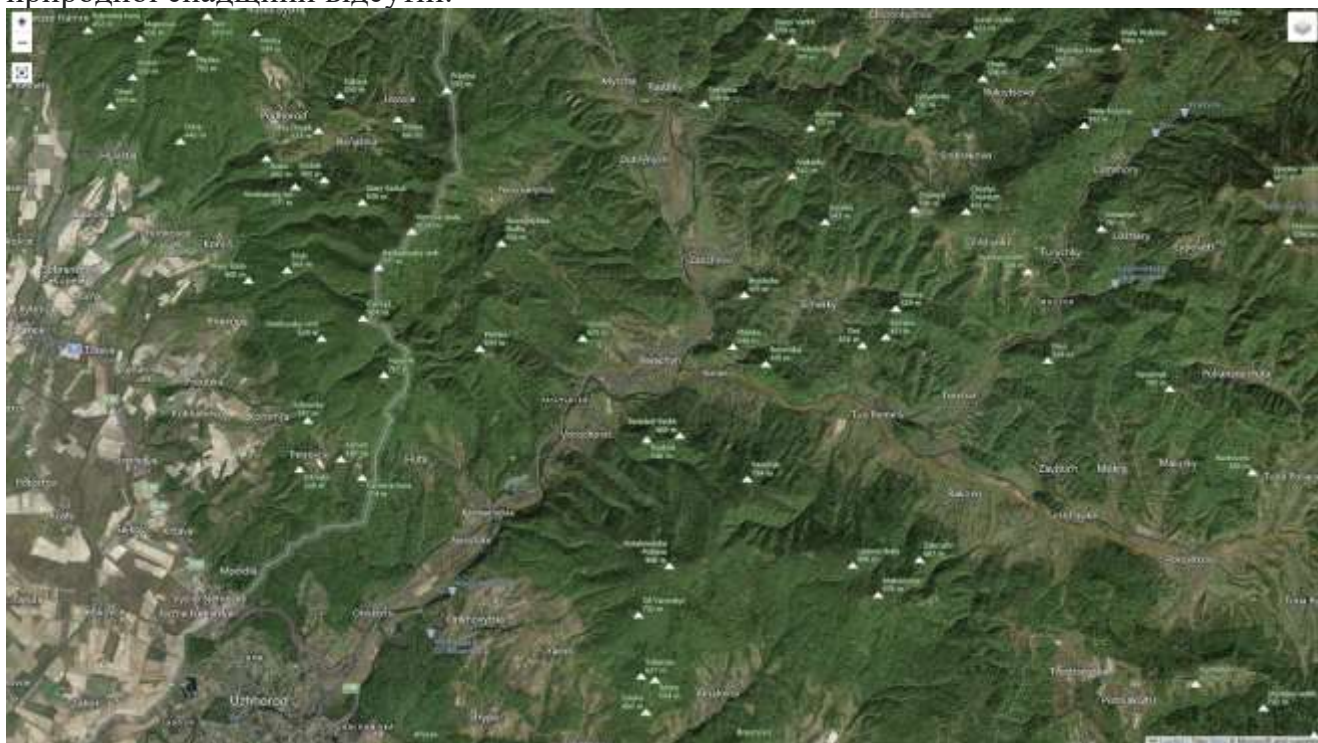

Рис. 8 – Конвенція про водно-болотні угіддя

2.2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗОВАНІ ЗМІНИ, ЯКЩО ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН ТЕРИТОРІЇ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

У разі не затвердження генерального плану міста Перечин буде відсутня довгострокова стратегія планування та забудови населеного пункту, що може призвести до суттєвого порушення нормативних вимог щодо дотримання санітарних відстаней від конкретних об'єктів.

Порушення дотримання санітарно-захисних зон, охоронних зон в подальшому може призвести до погіршення стану самопочуття та збільшення захворювань серед населення.

2.2.1. Повітряний басейн

За метеорологічними умовами місто Перечин відноситься до територій з підвищеним потенціалом забруднення атмосферного повітря та несприятливими умовами розсіювання промислових викидів (районування України за потенціалом забруднення). Відповідно до регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища, Ужгородський район, до якого належить місто Перечин, є другим районом з найбільш забруднених з території Закарпатської області. Обсяги викидів Ужгородського району становлять 1,1 тонн (дані за 2023 рік).

Стаціонарні пости спостереження за станом забруднення атмосферного повітря в населеному пункті відсутні.

Головним джерелом забруднювання повітряного басейну населеного пункту виступає автотранспорт та промислові підприємства.

Транспорт, який рухається по дорозі спричиняє шум, погіршує екологічний стан міста. За останні роки дана проблема погіршилась, що визначається також технічним зносом рухомого складу техніки та сумнівною якістю пального. Серед забруднюючими

речовин варто виділити оксиди вуглецю, оксиди азоту, леткі органічні сполуки, пил. Збільшення викидів забруднюючих речовин перш за все зумовлено збільшенням автотранспорту, погіршенням технічного стану автомобільного парку, незадовільною якістю палива, відставанням темпів розвитку вулично-шляхової мережі, труднощами щодо контролю великої кількості автотранспорту як джерела забруднення атмосфери (приватний транспорт, транзит). Емпіричні рівні забруднення в межах зони впливу дороги становлять 0,2 ГДК і не перевищують нормативних величин.

Проектне рішення враховує проблему забруднення повітря. Таким чином, фактор забруднення повітря знаходиться в постійно динамічному стані, залежить від багатьох складових та потребує постійного контролю з боку служб санітарного та екологічного контролю.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проєкт ДДП ГП не буде впроваджений.

За результатами проведеного аналізу можна зробити висновок, що без вжиття заходів ситуація суттєво впливає на повітряне середовище, обумовлюючи ризики для здоров'я місцевого населення. Часткове вирішення проблеми можливе встановленням станції вимірювання рівня забруднення атмосферного повітря. Рекомендується розмістити станцію в центрі населеного пункту. Дані з такої станції будуть постійно оновлюватися в режимі онлайн, кожен житель громади отримає можливість в будь-який момент дізнатися цю інформацію на сайті <https://www.saveecobot.com/>.

2.2.2. Водний басейн

Відповідно схеми «Гідрологічного районування України» місто Перечин розташоване в районі Українських Карпат, в зоні Центральнокарпатської областної високої водності. Місцерозташування і геоморфологічні особливості території визначили її гідрологічні умови.

В межах населеного пункту в наявності є водні об'єкти, які представлені безіменними струмками, ставками та річкою Уж.

Джерелом забруднення водотоків на території міста є поверхневий стік, який формується на території приватного сектору та виробничих майданчиках. Дошова каналізація у міста Перечин майже відсутня. Зливові стоки неорганізовано потрапляють вулицями у канави вздовж головних доріг, далі до водних об'єктів. Таким чином, санітарний стан узбережжя водних об'єктів в межах населеного пункту через неорганізовані зливові стоки, неналежного стану утримання територій прибережних захисних смуг є незадовільним.

Існуюче водопостачання. На час складання проєкту на території міста забезпечення питних, фізіологічних, санітарно-гігієнічних та побутових потреб споживачів здійснюється централізованим комунальним водопроводом. Комунальний водопровід обслуговує населення міста, комунальні та окремі промислові підприємства.

Водопостачання міста здійснюється з артезіанських свердловин та водонасосних станцій по водопроводах.

У місті існує централізована система господарсько-протипожежного водопроводу. Водопровідна мережа – кільцева, низького тиску, має протипожежні гідранти, а також арматуру для аварійного відключення ділянок мережі. Частина мешканців садибної забудови використовує воду з шахтних колодязів.

Проектні рішення. Питомі показники водоспоживання прийняті за Державними будівельними нормами містобудування ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди», ДБН В.2.5-64:2012 «Внутрішній водопровід і каналізація». Для забезпечення водопостачанням споживачів міста Перечин, проєктом передбачається будівництво централізованої системи водопостачання з прокладанням водоводів у межах проєктних

червоних ліній вулиць (існуючих та тих, що проєктуються). Водопостачання споживачів, розташованих на тупикових ділянках водопроводу, мають бути забезпечені водопостачанням з дотриманням вимог п. 12.5 ДБН В.2.5-74:2013. Передбачається влаштування об'єднаної кільцевої системи на господарсько-побутові та протипожежні потреби. При цьому передбачається 100 % забезпечення споживачів централізованим водопостачанням. Джерелом господарсько-питного водопостачання села на перспективний період пропонується прийняти підземні води. Забезпечення населення села доброякісною питною водою залишається однією з першочергових завдань. Якість води, що подається населенню згідно моніторингу, який здійснює Держпродспоживслужба району повинен відповідати вимогам ДержСанПіну 2.2.4.171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною».

На території міста передбачається розташування протипожежних резервуарів води об'ємом достатнім для зберігання регульовального, протипожежного та інших запасів води. З резервуарів передбачається забирання води пожежними машинами або мотопомпою. Поливання присадибних ділянок передбачається здійснювати від окремо розташованих на ділянках шахтних колодязів. Трасування мереж поливального водопроводу, їх гідравлічні розрахунки, пропонується здійснювати на наступних стадіях проєктування (стадії «Проєкт» і «Робоча документація»). У зв'язку зі складністю прогнозування виробництва промислової та сільськогосподарської продукції, об'єми водоспоживання і водовідведення сільськогосподарських та промислових підприємств не проводяться і підлягають уточненню при виконанні проєктів розвитку їх територій. Обсяги води на господарсько-питне водопостачання села Сімер розраховані відповідно до пункту 11.1.1 ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», а також до додатку А ДБН В.2.5-64:2012 «Внутрішній водопровід та каналізація».

Остаточні рішення щодо забезпечення водопостачання міста Перечин, уточнені розрахунки об'ємів господарсько-побутового водопостачання, гідравлічні розрахунки мереж і споруд водопроводу пропонується виконувати (уточнювати) на подальших стадіях проєктування (стадії «Проєкт» і «Робоча документація»).

Існуюче водовідведення. На час складання проєкту на території міста каналізування здійснюється по повній роздільній схемі. Відведення і очищення стічних вод відбувається за допомогою централізованої комунальної каналізації.

Стічні води від багатоповерхової житлової забудови, установ та підприємств обслуговування, промислових підприємств по басейнам каналізування надходять на каналізаційні насосні станції.

Від КНС стічні води по двом напірним трубопроводам перекачуються на очисні споруди, які розташовані у південній частині міста.

Санітарно-захисна зона КОС - 150 м.

Садибна забудова частково не каналізована, мешканці використовують вигреби, з послідуочим вивозом асенізаційним транспортом.

Проєктні рішення. Питомі показники водоспоживання і водовідведення прийняті за Державними будівельними нормами містобудування ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» та ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди», ДБН В.2.5-64:2012 «Внутрішній водопровід и каналізація». Проєктом передбачається здійснювати відведення стічних вод централізованою системою каналізації на існуючі (з урахуванням реконструкції) та будівництво нових локальних каналізаційних очисних споруд закритого типу. До кінця розрахункового періоду проєкту передбачається повне охоплення забудови міста централізованою системою каналізації. Остаточний вибір технології очищення та уточнення розрахункових показників вирішується на наступних стадіях проєктування, при розробці спеціалізованих проєктів, з урахуванням рішень даного проєкту, детального аналізу умов, вихідних даних для проєктування.

Існуюча дощова каналізація. В місті відсутнє централізоване відведення та очищення дощових та снігових вод.

Проектні рішення. Генеральним планом розроблено принципову (базову) схему організації відведення та очищення поверхневих стоків. Розроблена схема дощової каналізації підтверджує можливість здійснення планувального вирішення території, потребує уточнення і береться за основу на наступних стадіях проектування. У відповідності з пунктом 5.2.2 ДСТУ-Н Б В.2.5-61:2012, відведення дощових і талих вод, а також надлишкових вод від поливання з території благоустрою і доріг, пропонується здійснювати за допомогою системи поверхневого водовідведення змішаного типу з використанням лотків проїжджої частини, канав, каналізаційних мережах поверхневого водовідведення, та згідно пунктом 5.8 ДБН В.2.5-75:2013 з відведенням найбільш забрудненої частини стоку на очисні споруди дощової каналізації, що проєктуються. Проєктом передбачене влаштування окремих локальних очисних споруд, які мають бути виконані за окремими індивідуальним проєктами. Зі знижених ділянок території поверхневі води, які збираються самопливною мережею дощової каналізації, направляються на очисні споруди за допомогою насосних станцій і напірної мережі дощової каналізації. Очищені та умовно чисті води від очисних споруд пропонується скидати в річку Уж. Розмір санітарно-захисної зони очисних споруд визначається розрахунковим методом за індивідуальним проєктом. Умови та місця випуску поверхневого стоку у водні об'єкти, у тому числі облаштування аварійних випусків, слід приймати відповідно до правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами та вимог чинного законодавства. Пропозиції щодо розташування, продуктивності очисних споруд, умов та місць випуску поверхневого стоку у водні об'єкти уточнюються на подальших стадіях проектування відповідно до технічних умов експлуатуючих організацій та гідравлічних розрахунків розроблених проєктів. Дощові і талі води з територій виробничих підприємств, якщо вони містять специфічні, рекомендується піддавати очистці за допомогою очисних споруд дощової каналізації, яку проводять підприємства за власний рахунок.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проєкт генерального плану не буде затверджений.

Якість поверхневих та підземних вод. При відсутності якісного очищення стічних вод від підприємств, автомобільних доріг, житлових територій буде відбуватися подальше забруднення поверхневих та підземних вод. Необхідна кооперація інженерних рішень в місті Перечин з інженерними рішеннями. Відсутність системи збору дощових вод та відсутність локальних очисних споруд у місцях їх випуску, відсутність централізованого водозабезпечення та централізованої каналізації спричинятиме і надалі негативний вплив на якість поверхневих та підземних вод. Без визначення межі прибережної захисної смуги річки Уж та інших водотоків можлива незаконна господарська діяльність, будівництво, розвиток небезпечних геологічних процесів, зведення нанівець біорізноманіття, порушення природної гідроекосистеми та збільшення рівня забруднення поверхневих вод, що в кінцевому випадку буде позначатися на здоров'ї мешканців міста Перечин.

Водопостачання. В межах населеного пункту є часкове централізоване водопостачання. Частково, використовуються колодязі, що частково вирішує проблему водопостачання у приватному секторі міста Перечин, однак, тут варто зазначити, що при відсутності інженерних рішень щодо централізованої системи каналізації існує загроза погіршення якості підземних та поверхневих вод через інфільтрацію забруднених вод з вигрібних ям. Подальше користування водою із шахтних колодязів без будівництва розвинутої мережі централізованого водопостачання залишатиме серйозні ризики для здоров'я населення через користування водою невідповідної якості.

Водовідведення. На даний час побутова каналізація у місті Перечин представлена напірною та самопливною каналізацією, розміщені КОС (санітарно-захисна зона КОС - 150 м), у приватному секторі мешканці використовують вигрібні ями. При продовженні функціонування у місті Перечин вигрібних ям буде відбуватися подальше забруднення ґрунтів та підземних вод біологічними відходами. Так як у місті основним видом забезпечення населення питною водою є підземні водоносні горизонти, забруднення підземних вод токсичними речовинами може спровокувати різноманітні захворювання людей і, взагалі, позбавити населення джерел чистої питної води. Біологічні відходи, накопичуючись у ґрунтах, сприяють їх активному забрудненню, слугують причиною скорочення цінних сільськогосподарських угідь. Сільськогосподарська продукція здатна акумулювати токсичні речовини через підземні води та ґрунти і, відповідно, потрапляти до організму людини з їжею.

Дощова каналізація. При відсутності дощової каналізації буде відбуватися підтоплення населеного пункту, погіршення анафелогенної обстановки, активізація небезпечних екзогенних геологічних процесів. Також неочищена дощова вода буде стікати у поверхневі та підземні води населеного пункту, що зумовить ще більше їх забруднення, яке буде негативно впливати і на здоров'я місцевого населення.

Отже, оцінюючи нинішню ситуації можна дійти до висновку, що не вживаючи заходів для зменшення техногенного навантаження на водні екосистеми, то погіршення стану якості води буде відбуватися інтенсивними темпами. Від стану водойм на пряму залежить стан здоров'я населення та екологічна безпека на території міста Перечин.

2.2.3. Рослинний та тваринний світ, природно-заповідний фонд, екологічна мережа

Відповідно до даних Перечинської міської ради, на території міста Перечин відсутні території лісового масиву. А також, на даних територіях об'єкти ПЗФ відсутні.

Так як територія міста активно освоюється в господарському відношенні, природний рослинний світ значно змінений.

На території міста Перечин відсутні об'єкти природно-заповідного фонду та об'єкти екологічної мережі.

Для збереження біорізноманіття, розширення на території міста Перечин необхідно:

1) Зробити перелік порушених екосистем села та розробити заходи щодо їх відновлення.

2) Максимальне збереження природних екосистем при будівництві та інших видах господарської діяльності.

3) Впровадження заходів та постійного контролю щодо дотримання режиму господарської діяльності в водоохоронній зоні та бережливій захисній смузі річки Уж, струмків та ставків відповідно вимог ст. 60, 61 Земельного кодексу України та ст. 88, 89 Водного кодексу України.

4) Збільшення площі лісових насаджень та загального озеленення території міста, захист лісів від пожеж та боротьба з ними, збільшення площі захисних лісосмуг.

5) Збереження середовища існування та умов розмноження тварин, забезпечення недоторканості ділянок, що ставлять особливу цінність для збереження тваринного світу під час здійснення будь-якого виду господарської діяльності, відповідно до статті 39 Закону України «Про тваринний світ».

6) Збереження умов місцезростання об'єктів рослинного світу під час здійснення будь-якого виду господарської діяльності відповідно до статті 27 Закону України «Про рослинний світ».

7) Запровадження обов'язкової стерилізації, лікування безпритульних тварин та

належного їх утримання у спеціальних притулках.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проєкт генерального плану не буде затверджений.

Якщо не будуть затверджені рішення генплану, біорізноманіття території міста Перечин скоріш за все залишиться на сталому рівні або буде продовжуватися спад чисельності різних видів флори та фауни через відсутність заходів по покращенню загального стану наколишнього природного середовища.

2.2.4. Стан ґрунтів та земельних ресурсів

Значний внесок у забруднення ґрунтового покриву припадає на зони (векторні) впливу діяльності автотранспорту, де може фіксуватися перевищення ГДК по вмісту важких металів.

Земельні ресурси зазнають негативного впливу від накопичень побутових відходів, значна частина яких могла б знайти застосування як вторинна сировина.

На території міста Перечин видалення та знешкодження твердих побутових відходів відбувається частково безпосередньо на території присадибних ділянок, що знаходяться у власності мешканців міста, а також ще за графіком виконавцем послуг з вивезення побутових відходів на основі укладених договорів із визначеною організацією на території багатоквартирної забудови.

З 1 січня 2018 року Україна зобов'язалася сортувати сміття, згідно ст. 32 Закону України «Про відходи» (зараз Закон України «Про управління відходами»). В рамках виконання даної статті закону, покращення екологічного стану, зменшення шкідливого впливу на довкілля та здоров'я людини потрібно передових в цій сфері підприємства України по роздільному збиранню, сортуванню та повторному використанню (рециклінгу) побутових відходів. Рециклінгу передують роздільне збирання, або сортування побутових відходів. Слід зазначити, що якість сортування значною мірою залежить від загальної культури і дисциплінованості населення. Після сортування вилучені компоненти переробляють, виготовляючи товарний продукт.

Для вирішення питання поводження з твердими побутовими відходами у населеному пункті у подальшому необхідна розробка спеціалізованої схеми санітарного очищення з уточненням першочергових та перспективних заходів, поліпшення екологічного та санітарного стану території, скорочення об'ємів ТПВ, тощо.

Окрім того, на території населеного пункту, що проєктується, розміщено три кладовище традиційного поховання (2 закритих та 1-не діюче, яке проєктом генерального плану передбачено до закриття), які також виступають потенційним джерелом забруднення ґрунтів. Санітарно-захисна зона від території кладовища до житлових і громадських будівель повинна бути не меншою 300 м, після закриття кладовища та закінчення кладовищного періоду санітарно-захисна зона складатиме 50 метрів . При цьому, мають виконуватись вимоги ДСанПіН 2.2.2.028-99 «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України».

На території населеного пункту відсутні місця поховання трупів тварин (худобо могильники) інфекційного та неінфекційного характеру.

Нераціональні методи ведення сільського господарства зменшують запаси органічної речовини ґрунтів, підриваючи їх здатність до розкладання органічних забруднювачів. Це збільшує ризик потрапляння забруднюючих речовин в навколишнє середовище. Інтенсивне рослинництво виснажує ґрунти, що ставить під загрозу можливість підтримки виробництва на цих територіях в майбутньому. Тому стійкість методів сільськогосподарського виробництва стала необхідною умовою до уникнення деградації ґрунтів та забезпечення глобальної продовольчої безпеки нинішнього і майбутніх поколінь.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проєкт ДДП ГП не буде впроваджений.

Впливи на земельні ресурси є комплексними, залежать від багатьох антропогенних та природних чинників. Не виконуючи рекомендацій, які покладаються на кращий світовий досвід та законодавство, буде неможливо уникнути негативних наслідків для земельних ресурсів населеного пункту та за його межами.

Накопичення обсягів відходів на звалищах без належного їх утримання у місцях видалення відходів, відсутність дієвої системи вилучення вторинних ресурсів та сучасного підприємства з сортування ТПВ, утворення стихійних смітників створює ризики негативного впливу на здоров'я населення. Розвиток системи поводження з відходами є одним з пріоритетних завдань органів у сфері охорони навколишнього природного середовища. В згаданій сфері розроблені програми державного та місцевого рівня. Очікується, що їх реалізація забезпечить досягнення екологічних стандартів у сфері поводження з відходами на місцевому рівні.

При відсутності запровадження системи ефективного збирання та сортування відходів, їх транспортування до сміттєпереробних підприємств, очікується погіршення стану навколишнього природного середовища міста Перечин, збільшення об'єму несанкціонованих відходів у населеному пункті. Все це у кінцевому випадку негативно позначиться на якісному стані повітря, поверхневих, підземних вод, ґрунтів та здоров'ї людини.

2.2.5. Радіаційний стан території

Відповідно до постанови КМ України № 106 від 23.07.1991 р і № 600 від 29.01.994 місто Перечин не входить у перелік територій, забруднених у результаті аварії на ЧАЕС. Дозиметричний паспорт населеного пункту не розроблявся. Природна радіоактивність не перевищує допустимі норми, згідно БДУ-91.

*Забруднення території техногенними та техногенно-підсиленими джерелами природного походження**

Таблиця 2.5.

Назва адміністративно-територіальної одиниці (район)	Радіаційний фон мкР/год.	Питома активність забруднюючих радіонуклідів, Бк/кг земель	
		Цезій-137 (техногенний)	Стронцій-90 (техногенний)
Ужгородський	0,112	-	-

Виходи району не зареєстровано. Відповідно планувальні обмеження щодо радіаційних показників середовища відсутні.

2.2.6. Акустичний режим

Основними джерелами шуму є вулична мережа з підвищеною інтенсивністю транспортних потоків.

Всі зовнішні джерела акустичного забруднення необхідно розміщувати на відстанях від сельбищної території, обґрунтованих спеціальними акустичними розрахунками, які розробляються за методиками, узгодженими Міністерством охорони здоров'я України (ДСП 173-96, п.8.44). Джерела шумового забруднення, такі як виробничі об'єкти та трансформаторна підстанція, мають локальний вплив, що, як правило, не виходить за межі санітарно-захисної або охоронної зони об'єктів.

Система організації руху та реконструкція вуличної мережі, з визначенням червоних ліній, спрямована на вирішення транспортної проблеми. Для захисту від шуму і загазованості вздовж дороги передбачається смуги зелених насаджень.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проєкт генерального плану не буде затверджений.

Якщо не буде виконана реконструкція автомобільних доріг, перехресть, ремонт автодоріг та далі рівень акустичного дискомфорту від автодоріг залишиться сталим, що буде негативно позначатися на здоров'ї мешканців міста Перечин.

2.2.6. Електромагнітне забруднення

Джерелами електромагнітного випромінювання на території міста є електропідстанція, трансформаторні підстанції, ЛЕП. Електропостачання населеного пункту здійснюється від енергосистеми Закарпатської області. В межах території міста Перечин сформовані коридори повітряних ліній електропередачі напругою 110, 35, 10 та 0,4 кВ із охоронними зонами 20, 15, 10 та 2 метри відповідно; кабельні лінії електропередачі напругою 35, 10 та 0,4 кВ із охоронними зонами 2 метри відповідно (Постанова КМУ від 27.12.2022 р., № 1455 «Про затвердження Правил охорони електричних мереж»). Охоронна зона для трансформаторних підстанцій та електропідстанції становить 3 м від огорожі.

Дані обмеження відносяться до постійного фактора присутності. Проєктне рішення дану ситуацію враховує.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проєкт генерального плану не буде затверджений.

Охоронні зони об'єктів електромагнітного випромінювання є витриманими, тому, якщо проєкт генерального плану не буде затверджений, негативного фізичного впливу на довкілля та здоров'я людини не передбачається.

2.2.7. Здоров'я населення

Наразі значну екологічну проблему для міста Перечин становить функціонування кладовища, та відсутність часткового водопостачання, відсутність часткового водовідведення, санітарної очистки, що справляє негативний вплив як на стан якості навколишнього середовища, так і на стан здоров'я громадян. Стан здоров'я населення можна вважати важливим інтегральним показником медико-демографічного й соціально-економічного благополуччя держави в цілому, а також її окремих територій. Отже, здоров'я населення - це не лише медична проблема, а й соціальна, що віддзеркалює соціально-економічний стан, культурно-освітній рівень і рівень благополуччя населення, ступінь розвитку системи охорони здоров'я.

Об'єкти що надають медичну допомогу населенню у місті Перечин є лікарня.

Основними напрямками забезпечення стабільного санітарно-епідемічного благополуччя населення міста Перечин є завдання:

- 100 % забезпечення населення міста питною водою, що відповідає вимогам Державних санітарних правил і норм ДСанПін 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною», в тому числі вдосконалення систем водозборів, водопідготовки;

- належна, своєчасна утилізація побутових відходів з території міста;

- будівництво дитячих дошкільних навчальних закладів, лікувально-профілактичних закладів міста та забезпечення їх централізованим водопроводом;

- забезпечення населення міста якісними сировиною, харчовими продуктами, в тому числі належне функціонування закладів роздрібної торгівлі, ринків міста, тощо;

- не допускати порушень вимог законодавства при погодженні будівництва чи розташування промислових, комунальних, об'єктів торгівлі на території чи в спорудах, які можуть мати шкідливий вплив на атмосферне повітря або бути джерелами іонізуючого, неіонізуючого випромінювання, шуму, вібрації, інших фізичних факторів,

які можуть нести загрозу здоров'ю населення, дотримання санітарно-захисних зон промислових та інших об'єктів згідно з державними санітарними правилами планування та забудови населених пунктів, що затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 р.;

- забезпечення систематичного, своєчасного проведення дезінфекційних, дезінсекційних та дератизаційних заходів згідно затвердження програм чи у випадку надзвичайних ситуацій;

- забезпечення контролю за недопущенням виникнення і поширення інфекційних хвороб, у тому числі через харчові продукти, групових та індивідуальних харчових отруєнь, масових інфекційних захворювань (отруєнь);

- систематичне виконання санітарно-гігієнічних вимог в ході щорічних оздоровчих кампаній дітей та інші завдання щодо локалізації та недопущення поширення інфекційних хвороб.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо проєкт генерального плану не буде затверджений.

До чинників, що впливають на стан здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, можна віднести: забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов території міста для проживання населення та забезпечення установами громадського обслуговування, в тому числі закладами охорони здоров'я відповідно державних будівельних норм.

Забезпечення санітарно-гігієнічних умов населеного пункту реалізується шляхом повного охоплення території об'єктами та мережами інженерної інфраструктури, зокрема централізованого водопостачання та водовідведення, дошової каналізації, санітарного очищення території: забезпечення санітарно-гігієнічної сумісності виробничо-комунальних зон із сельбишною та зеленими зонами як на існуючих, так і на перспективних ділянках освоєння міста.

Впливовим фактором для здоров'я жителів міста Перечин є якість питної води з нецентралізованих джерел водопостачання, що не відповідає санітарним нормам, особливо критична ситуація склалася з якістю підземних вод. Вирішення цього питання потребує першочергового охоплення відповідних ділянок системою централізованого водопостачання. Існує проблема збору неочищених дощових вод у водойми річок без попередньої очистки.

Організація системи громадського обслуговування забезпечує комплексність забудови за рахунок доведення до нормативних показників забезпеченості населення об'єктами соціально-гарантованого рівня обслуговування як в районах існуючої забудови, так і в районах перспективного будівництва. Реалізація цих завдань передбачає насамперед виконання комплексу рішень щодо розвитку міста, а також інженерно-технологічних заходів, що визначаються відповідними розрахунками.

Отже, у зв'язку з кумулятивними впливами інтенсивного використання сільськогосподарських угідь, виробництва, доріг, кладовищ тощо можливе накопичення шкідливих сполук в ґрунті, зараженні ґрунтових вод, поверхневих вод, повітря, що матиме систематичний негативний вплив на здоров'я. При неповному рівні забезпечення території системами інженерної інфраструктури та закладами громадського обслуговування, в т.ч. закладами охорони здоров'я, соціального захисту, відпочинку, дошкільних установ, існуючі показники здоров'я населення ймовірно залишатимуться без змін.

РОЗДІЛ 3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ

Генеральний план передбачає зміну функціонального використання низки територій/ділянок перспективного містобудівного розвитку, що може вплинути на стан навколишнього середовища території, умови життєдіяльності населення. В процесі стратегічної екологічної оцінки розглянуті принципи проєктні рішення територіального розвитку населеного пункту, які, на думку експертів, потребують оцінки їх потенційного впливу на головні складові навколишнього природного середовища та умови життєдіяльності населення (розділ 6, таблиці).

Освоєння території під житлову забудову

- садибна забудова;
- багатоквартирна забудова.

Освоєння території під громадську забудову

- об'єкти громадської забудови.

Освоєння території під нові виробничо-складські об'єкти

- виробничі підприємства V класу шкідливості;
- сільськогосподарські підприємства (тепліці), для яких клас шкідливості не встановлюється;
- підприємство без екологічних наслідків (СЗЗ не розповсюджується за межі території підприємства);
- підприємства для обслуговування транспорту.

Освоєння території під нові об'єкти інженерної інфраструктури

- розвиток системи дощової каналізації;
- розвиток системи водопостачання (прокладання мереж водопостачання та буріння артезіанських сверловин з будівництвом водонапірних веж);
- розвиток системи каналізування (будівництво каналізаційних очисних споруд закритого типу прокладання мереж напірних та самопливних трубопроводів);
- облаштування майданчиків для збору твердих побутових відходів.

Отже, фундамент перспективного розвитку населеного пункту та покращення умов населення – це забезпечення ефективного комунального забезпечення із попутнім забезпеченням екологічної безпеки міста.

Важливу роль в розвитку населеного пункту мають природні ресурси (водні об'єкти, лісові масиви, луки та інші озеленені території).

Таким чином, основними інструментами реалізації стратегії перспективного розвитку населеного пункту є:

- забезпечення екологічної безпеки – дотримання СЗЗ підприємств, оздоровлення водойм, створення можливостей для розвитку рекреації в межах населеного пункту, закриття кладовищ, тощо;
- становлення екологічної рівноваги екосистем та захисту навколишнього природного середовища шляхом санітарної очистки територій населеного пункту та запровадження екологічно безпечної системи поводження з відходами;
- забезпечення раціонального використання та охорони земель з дотримання вимог екологічної безпеки відповідно до Земельного Кодексу України та ЗУ «Про охорону земель»;
- залучення інвестицій для розвитку вже існуючих та перспективних об'єктів господарського комплексу;
- підвищення рівня зайнятості мешканців міста за рахунок розвитку соціальної та виробничої сфер діяльності;
- урегулювання земельних відносин в проєктних межах;

- підвищення ефективності роботи транспортної інфраструктури;
- розвиток об'єктів культурної спадщини.

Житлова забудова, що знаходиться в межах СЗЗ діючих кладовищ, підлягає першочерговому забезпеченню централізованим водопостачанням. Кладовища підлягають закриттю за погодженням з місцевими органами Держпродспоживслужби (у такому випадку після завершення кладовищного періоду (не раніш, ніж через 20 років після останнього захоронення) СЗЗ може бути зменшена з 300 м до 50 м) із заборонаю повторного використання.

При виконанні усіх запланованих змін, прогнозується покращення стану біосфери та стійкість природних екосистем. В результаті, усі ці заходи спрямовані на покращення соціально-економічного та культурного розвитку міста Перечин.

У той же час варто відмітити, що внаслідок ігнорування рекомендацій наданих в рамках проекту генерального плану населеного пункту існує ймовірність виникнення негативних наслідків для природного середовища у перспективі.

Ймовірний вплив Генерального плану на окремі складові довкілля

Таблиця 3.1.

Складові довкілля	Ймовірний вплив Генерального плану на довкілля
Безпека життєдіяльності населення та його здоров'я	Генеральний план розробляється з метою усунення значних ризиків для здоров'я населення та уникнення виникнення можливих нових ризиків.
Мікроклімат	Негативний вплив мінімальний, звичайний для району. Зміна напряму руху повітряних мас не передбачається, в результаті чого обмін повітря в населеному пункті буде відбуватися стабільно, не прогнозується затримка смогу, диму та пилу. В результаті збільшення зони зелених насаджень відбудеться покращення мікроклімату.
Атмосферне повітря	У результаті реалізації Генерального плану не передбачається суттєве збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та погіршення його стану. Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел, розрахункові та фактично заміряні приземні концентрації яких не повинні перевищувати значення гранично допустимих концентрацій (ГДК), та пересувних джерел забруднення. Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел, розрахункові та фактично заміряні приземні концентрації яких не повинні перевищувати значення гранично допустимих концентрацій (ГДК), та пересувних джерел забруднення.
Водні ресурси	Планована діяльність не має суттєвого впливу на водні ресурси і спрямована на покращення їх стану шляхом розвитку системи дощової каналізації та збільшення зони санітарно захисту прибережної території навколо водних об'єктів, що знаходяться на території міста Перечин. Реалізація таких заходів призведе до зменшення об'ємів скиду забруднених вод у поверхневі води. Генеральним планом не передбачено створення підприємств, діяльність яких імовірно може нашкодити поверхневим водоймам. Планована діяльність орієнтована лише на покращення стану водойм в перспективі в результаті їх природнього очищення та зменшення антропогенного впливу на них. Другим фактором впливу є запроектоване будівництво локальних очисних споруд. Стічні води виробничих територій та стічні комунальні води проходять очистку та скидуються в річку. Умови випуску очищених стоків у водоймища повинні відповідати вимогам «Правил охорони поверхневих вод» та бути погоджені з органами санітарного нагляду та

Складові довкілля	Ймовірний вплив Генерального плану на довкілля
	<p>органами охорони навколишнього середовища Держрибнагляду. Існуючі умови та передбачені заходи дозволять уникнути негативного впливу на водні ресурси.</p> <p>Негативних впливів на водне середовище, порушення гідродинамічного режиму, виснаження поверхневих та підземних водних ресурсів, надходження у водне середовище забруднюючих речовин не відбуватиметься.</p>
Відходи	<p>У результаті реалізації Генерального плану на території міста Перечин передбачаються організація місця встановлення контейнерів для сміття. Це дасть можливість використання вторинних матеріалів з подальшим їх переробленням за відповідними технологіями на спеціалізованих підприємствах.</p>
Земельні ресурси та ґрунт	<p>В результаті реалізації Генерального плану не плануються зміни у топографії або в характеристиках рельєфу. Порушення (руйнування) ґрунтів під час будівництва (трансформація шарів землі), руху транспортних засобів, вібрацій від процесів виробництва, які можуть підсилюватись під впливом природних чинників вітру, дощових потоків, тощо.</p>
Надра	<p>Реалізація Генерального плану не має призводити до негативного впливу на надра.</p>
Біорізноманіття, флора та фауна	<p>У Генеральному плані не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття.</p> <p>Плановано збільшення площ зелених насаджень загального користування та спеціального призначення.</p> <p>Площа територій загального користування в проєктних межах частково забезпечує потребу в рекреаційних озелених територіях для перспективного населення на розрахунковий строк.</p> <p>Негативний вплив на тваринний світ відбувається в результаті техногенного шуму від транспортних засобів.</p> <p>Проєктом передбачається благоустрій та озеленення території.</p> <p>Існуючі зелені насадження максимально зберігаються.</p> <p>Озеленення обмеженого та спеціального призначення представлене зеленими насадженнями в санітарно-захисних та охоронних зонах, режимних об'єктах громадського та іншого призначення.</p> <p>На прибережних ділянках розчищених водойм та водотоків передбачається влаштування зон зелених насаджень спеціального призначення.</p>
Ландшафти, природні території та об'єкти	<p>Антропогенного впливу не очікується.</p>
Об'єкти культурної спадщини	<p>Рішення Генерального плану не призведуть до негативного впливу на об'єкти історико-культурної спадщини.</p> <p>Проєкт враховує всі встановлені та нормативні охоронні зони об'єктів історико-культурної спадщини, а також особливості дотримання режимів обмеженого господарського використання даних територій.</p>
Екологічне управління, моніторинг	<p>Генеральним планом передбачено контроль в галузі екологічної безпеки. Стратегічна екологічна оцінка передбачає створення системи моніторингу. Моніторинг базуватиметься на аналізі досягнення запланованих результатів з використанням визначених показників (індикаторів), серед яких є й екологічні індикатори.</p>
Стан здоров'я населення	<p>Планова діяльність при дотриманні вимог природоохоронного та санітарного законодавства України не буде мати суттєвого впливу на здоров'я населення регіону.</p>

РОЗДІЛ 4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ

При розробці Звіту про стратегічну екологічну оцінку проведений аналіз природно-техногенних впливів на довкілля, наведена характеристика гігієнічних аспектів цих впливів. На основі екологічної ситуації та проєктних рішень генерального плану визначені екологічні проблеми та передбачені можливі шляхи їх вирішення.

Окремі екологічні ризики мають комплексний вплив як на складові навколишнього середовища, так і на стан здоров'я населення.

Актуальними і важливими проблемами є наступні:

1. В місті частково відсутнє централізоване водопостачання, частково мешканці користуються шахтними колодзями, що є передумовою для появи ризиків інфекційних захворювань.

2. Часткова відсутність централізованого каналізування, що обумовлює забруднення ґрунтових та поверхневих вод річки Уж, струмків та ставків на території скидами неочищених і забруднених господарських стічних та зливових вод.

3. Відсутність ефективної системи поводження з ТПВ, що може стати причиною утворення стихійних звалищ, які негативно впливають на довкілля та погіршують санітарно-гігієнічні умови проживання.

4. Ризики забруднення повітря за рахунок пересувних джерел. Такі ризики є несприятливим фактором впливу на самопочуття та здоров'я населення.

5. Недостатня забезпеченість території зеленими зонами загального користування та рекреаційними територіями - компенсаторами відновлення довкілля та оздоровлення жителів міста.

6. Акустичне забруднення від вуличної мережі, яке негативно впливає на емоційний та фізичний стан мешканців міста.

7. Розміщення діючих кладовищ, що не відповідає санітарним нормам щодо розміщення до житлової забудови.

Зазначені ризики є основними серед потенційних впливів на стан довкілля та здоров'я населення.

Екологічних ризиків впливу на території з природоохоронним статусом не очікується. На час виконання стратегічної екологічної оцінки не надходили дані щодо проєктів екомережі міста Перечин, визначення площі екологічної мережі та її структурних одиниць, оцінка рівня достатності площі екомережі та рівня її просторової цілісності.

Результати аналізу стратегічних цілей

Таблиця 4.1.

Стан охорони довкілля	Заходи, які передбачається розглядати для запобігання зменшення та помякшення негативних наслідків
Атмосферне повітря	<ul style="list-style-type: none"> - моніторинг за викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря з пересувних та стаціонарних джерел; - регулярний моніторинг за кількісним та якісним складом атмосферного повітря; - встановлення санітарно-захисних зон для підприємств; - встановлення на автомобілях нейтралізаторів вихлопу.
Стан водного басейну	<ul style="list-style-type: none"> - проведення в населеному пункті централізованого водопостачання та каналізування; - відбір проб води та лабораторне дослідження з метою моніторингу стану водного басейну;

Стан охорони довкілля	Заходи, які передбачається розглядати для запобігання зменшення та помякшення негативних наслідків
	<ul style="list-style-type: none"> - встановлення сучасного фільтрового обладнання з обов'язковою модернізацією наявних водоочисних споруд; - підтримка в належному стані джерел питної води; - раціональне водоспоживання з метою зменшення обсягів утворення стічних господарсько-побутових вод; - вжиття заходів з метою належного утримання прибережних територій; - централізований збір госпфекальних стоків приватних будинків з метою перешкоджання їх потрапляння до водоносних горизонтів.
Стан ґрунтів	<ul style="list-style-type: none"> - встановлення регулярного спостереження за санітарним станом ґрунтів; - проведення геохімічних досліджень ґрунтів та агрохімічної паспортизації ґрунтів; - охорона і раціональне використання земель; - перенесення кладовища з дотриманням СЗЗ або домовитися про використання іншого кладовища на території громади, який працює з дотриманням ССЗ; - припинення діяльності існуючих кладовищ у зв'язку з не дотриманням СЗЗ; - запровадження системи постійного екологічного моніторингу за фізико-хімічним станом ґрунтів.
Поводження з відходами	<ul style="list-style-type: none"> - вирішення проблеми сортування та екологічної утилізації відходів та побутового сміття; - підвищення екологічної свідомості жителів населеного пункту з метою їх стимулювання сортувати сміття; - впровадження системи роздільного збору, сортування, утилізації відходів, а також використання їх у якості вторинної сировини.
Здоров'я населення	<ul style="list-style-type: none"> - зменшення забрудненості атмосферного повітря та підвищення якості питної води для запобігання захворюванням, пов'язаним із даними компонентами навколишнього природного середовища.

РОЗДІЛ 5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Україна активно співпрацює з міжнародними організаціями в сфері охорони навколишнього природного середовища для вирішення актуальних питань сьогодення, а також з метою інтеграції держави до світового співтовариства для розв'язання глобальних екологічних проблем.

Міжнародні обов'язки Україна взяла на себе, підписавши більш ніж 50 міжнародних багатосторонніх угод, що стосуються збереження та збалансованого використання біорізноманіття, серед яких:

- Конвенція про біологічне різноманіття (1992р. в м. Ріо-де-Жанейро, ратифікована ВРУ 29.11.1994р.);
- Конвенція про водно-болотні угіддя міжнародного значення - середовище існування водоплавних птахів (Рамсарська конвенція, м. Рамсар, Іран, 1971 р.);
- Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979 р.);

- Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (1995 р.);
- Угоди про збереження кажанів в Європі (1991р.);
- Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція); на виконання Бернської конвенції в Європі створена мережа територій особливого природоохоронного значення – Смарагдова мережа, важливих для збереження біорізноманіття в країнах Європи і деяких країнах Африки. Смарагдова мережа України, що розробляється з 2009 року, є українською частиною Смарагдової мережі Європи. В листопаді 2016 року було затверджено першу версію Смарагдової мережі для України, яка потребує доопрацювання на основі наукових даних;
- Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (ратифікована Україною 29 жовтня 1996р.);
- Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини (Валлетта, 1992 р.);
- Конвенція про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер (Гельсінкі, 1992 р. - чинна в Україні з 01.07 1999 р.).

Більшість заходів, визначених генеральним планом в частині розвитку систем інженерної інфраструктури, поводження з відходами, пропонують впровадження сучасних дружніх до оточуючого середовища технологій, що відповідає загальносвітовим принципам охорони довкілля, та сприяє дотриманню міжнародних зобов'язань в даній сфері.

Дотримання міжнародних зобов'язань в сфері співробітництва щодо зміни клімату не має прямого відношення до головних цілей та завдань генерального плану і реалізується в межах території ДДП опосередковано через ряд запланованих та рекомендованих заходів щодо запровадження/наближення європейських стандартів в організації та веденні господарського комплексу на подальшу перспективу.

В процесі розробки розділу СЕО для ГП міста Перечин розглянуто регіональні та місцеві програми, які містять екологічні цілі та відповідні завдання у сфері охорони здоров'я населення і соціально-економічного розвитку території проектування.

Програмами, що відповідають завданням та пріоритетним напрямкам Державної стратегії регіонального розвитку Закарпатської області на період до 2027 року є обласні програми охорони навколишнього природного середовища Закарпатської області. Програми розроблені Управлінням екології та природних ресурсів облдержадміністрації спільно з структурними підрозділами обласної державної адміністрації, райдержадміністраціями та міськвиконкомами, територіальними структурами центральних органів виконавчої влади в області з урахуванням пропозицій, внесених громадськістю. Окрім того, в процесі стратегічної екологічної оцінки проекту, було розглянуто регіональні та місцеві програми, що містять екологічні цілі та відповідні завдання у сфері охорони здоров'я та соціально-економічного розвитку («Програма охорони навколишнього природного середовища Закарпатської області на 2024 – 2027 роки»; «Екологічний паспорт Закарпатської області за 2023 рік»; Регіональна доповідь «Про стан навколишнього природного середовища за 2023 р»; Звіт про СЕО проекту «Стратегії розвитку Закарпатської області на період до 2027 року»; Звіт про СЕО «Програми соціально-економічного розвитку Закарпатської області на 2025 р».

Серед основних завдань містобудівної документації у сфері охорони довкілля є:

- виявлення та уточнення територіальних ресурсів для всіх видів функціонального використання території;
- визначення всіх планувальних обмежень використання території згідно з державними будівельними та санітарно-гігієнічними нормами;

- створення належних умов охорони та використання об'єктів культурної спадщини, інших об'єктів, що підлягають охороні відповідно до законодавства;
- визначення напрямів подальшої діяльності щодо охорони та поліпшення стану навколишнього середовища, забезпечення екологічної безпеки;
- організація комплексного благоустрою та озеленення.

Проектні рішення розроблено відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», а саме статті 3 «Основні принципи охорони навколишнього природного середовища».

Відповідно до нормативно-правової бази України було прийнято ряд зобов'язань:

- Пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів (підземних та поверхневих вод) при здійсненні господарської діяльності;
- Гарантування екологічно безпечного середовища для життя, праці та здоров'я населення;
- Забезпечення контролю впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище шляхом здійснення планово-регулярного моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Таблиця 5.1.

Назва документа	Окремі цілі документа	Цілі, заходи та завдання, представлені в проєкті ДДП	Рівень відповідності
Міжнародний рівень			
Директива № 2003/4/ЄС про доступ громадськості до екологічної інформації та про скасування Директиви № 90/313/ЄС та «Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська конвенція)» ратифікована Законом України № 832-XIV від 06.07.1999.	- гарантування доступу до інформації щодо навколишнього природного середовища для досягнення якомога ширшого систематичного надання та розповсюдження для громадськості інформації щодо навколишнього природного середовища.	- інформування громадськості щодо процедури участі в процесі прийняття проєктних рішень, що стосуються навколишнього середовища шляхом оприлюднення на офіційному сайті замовника.	+
Директива № 2008/50/ЄС про якість атмосферного повітря та чистіше повітря для Європи.	- визначення і встановлення заходів для захисту якості атмосферного повітря з метою уникнення, попередження чи зменшення шкідливих впливів на здоров'я людини та довкілля.	- заходи зменшення впливу на стан атмосферного повітря.	+
«Трансформація нашого світу: Порядок денний сталого розвитку на 2030 рік» Резолюція ООН 70/1 від 25 вересня 2015 р.	- боротьба зі зміною клімату: вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі змінами клімату та його наслідками.	- заходи з адаптації до змін клімату.	+/-

Назва документу	Окремі цілі документу	Цілі, заходи та завдання, представлені в проєкті ДДП	Рівень відповідності
«Конвенція про біологічне різноманіття», що ратифікована законом України № 257/94-ВР від 29.11.94 р.	- збереження біологічного різноманіття та сталого використання його компонентів.	- аналіз належності території проєктування до територій екологічної мережі Закарпатської екомережі області.	+
«Конвенція про охорону дикої флори та фауни» (Бернська конвенція)	- охорона дикої флори та фауни і їхніх природних середовищ існування, особлива увага приділяється видам, яким загрожує зникнення та вразливим видам, включаючи мігруючі види, яким загрожує зникнення і які є вразливими. <i>Примітка:</i> <i>на виконання Бернської конвенції Україна взяла на себе зобов'язання створити Смарагдову мережу.</i>	- аналіз належності території проєктування до територій Смарагдової мережі.	+
«Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті», а саме «Протокол про СЕО», ратифікований Законом України № 562-VIII від 01.07.2015 р.	- забезпечення такого стану, коли екологічні питання, зокрема пов'язані зі здоров'ям населення, ретельно враховуються під час розробки планів і програм; - установлення чітких, прозорих та ефективних процедур стратегічної екологічної оцінки; - забезпечення участі громадськості в стратегічній екологічній оцінці, а також урахування за допомогою цих засобів питань занепокоєності стосовно екологічних проблем, у тому числі пов'язаних зі здоров'ям населення, під час заходів і в документах, які розробляються для забезпечення дальшого сталого розвитку.	- на виконання вимог Конвенції здійснюється процедура СЕО для даного проєкту.	+

Назва документу	Окремі цілі документу	Цілі, заходи та завдання, представлені в проєкті ДДП	Рівень відповідності
Національний рівень			
«Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року».	- здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування; - виконання завдань і заходів, визначених Національним планом управління відходами до 2030 року.	- здійснення процедури СЕО; - організація заходів поводження з відходами.	+
«Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки» затверджено Постановою Верховної Ради України від 05.03.1998 № 188/98-ВР.	- захист підземних вод від забруднення.	- облаштування системи водовідведення поверхневих стоків.	+/-
Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року, затверджено Законом України від 28 лютого 2019 року № 2697-VIII.	- стратегічна екологічна оцінка та оцінка впливу на довкілля, як інструмент реалізації державної екологічної політики, дасть змогу запобігти негативному впливу на навколишнє природне середовище та встановити відповідність запланованої чи здійснюваної діяльності нормам і вимогам законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки.	- здійснення процедури СЕО.	+
Концепція реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 7	- запобігання зміні клімату через скорочення антропогенних викидів і збільшення абсорбції парникових газів;	- заходи з адаптації до змін клімату.	+/-

Назва документу	Окремі цілі документу	Цілі, заходи та завдання, представлені в проєкті ДДП	Рівень відповідності
грудня 2016 р. № 932-р.	- адаптація до зміни клімату, підвищення опірності та зниження ризиків, пов'язаних із зміною клімату.		
Регіональний рівень			
Регіональна стратегія розвитку Закарпатської області на період 2021-2027 роки (із змінами, внесеними рішенням обласної ради від 19.12.2024 № 1216	- розроблення містобудівної документації на місцевому рівні, що сприятиме раціональному екологоорієнтованому використанню територій.	- розроблення ГП виконує ціль стратегії.	+

- (+) повна відповідність,
- (+/-) часткова відповідність
- (-) невідповідність

РОЗДІЛ 6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ, ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Ймовірні наслідки проєктного рішення

У цьому розділі представлені результати оцінки проєктних рішень документу державного планування (проєкту генерального плану) з урахуванням пропозицій, прийнятих у відповідних розділах вище зазначеної документації. Оцінка враховує екологічні цілі, пов'язані з розвитком на місцевому рівні, з метою забезпечення ефективного та сталого соціально-економічного розвитку села та поліпшення якості життя населення.

В більшій мірі оцінка зосереджується на потенційних екологічних наслідках пов'язаних із запропонованими змінами функціонального використання територій та основних проєктних рішеннях з розвитку інженерно-транспортної інфраструктури населеного пункту, передбачених містобудівної документацією. В процесі стратегічної екологічної оцінки був здійснений аналіз впливу проєктних рішень генерального плану як на окремі компоненти навколишнього природного середовища, так і сукупного впливу на природні процеси та комплекси.

Результати оцінки представлені у вигляді матриці, що містить оцінку на основі рейтингу потенційних наслідків. У таблиці нижче наведені виявлені впливи.

Шкала оцінки:

- 2 - суттєво негативний вплив,
- 1 - помірний негативний вплив,
- 0 - очікуваний вплив відсутній,
- +1 - помірний позитивний вплив,
- +2 - суттєво позитивний вплив.

Можливі ефекти від запропонованих рішень генерального плану міста Перечин

Таблиця 6.1.

Функціональне використання/ цільове призначення ділянки, місце розташування	Назва та функціональне використання земельної ділянки згідно рішень внесення змін до генерального плану	Потенційний вплив на головні складові довкілля			
		Повітря	Водний басейн	Ґрунти	Біо-різноманіття
Сельбищна зона села:					
Проектні території міста	Нова житлова забудова (садибна та багатоквартирна)	0,+1	+1	+1	+2
Громадська забудова					
Проектні території міста	Нова громадська забудова	+1	+1	0, +1	0
Рекреаційна зона					
Проектні території міста	Формування системи зелених насаджень загального користування	+2	+2	+2	+2
Виробничі та складські території					
Проектні території міста	Нові виробничі підприємства	0,-1	0,-1	-1	-1
	Логістично-складські території (комплекси, Азс, СТО)	0,-1	0,-1	-1	-1
Модернізація інженерної інфраструктури					
Проектні території міста	Розвиток системи водопостачання (буріння нових артезианських свердловин, будівництво водонапірних веж прокладання водопровідних мереж)	0	+2	+1	0
	Розвиток системи каналізування (будівництво систем водовідведення)	0	+1	0	0
	Розвиток системи дощової каналізації	0	+1	0	0
	Облаштування майданчиків збру ТПВ	0	0	+2	0
	Будівництво гідроелектростанції	0	+2	+2	0

Характеристика впливу проектних рішень генерального плану міста Перечин на складові довкілля

Таблиця 6.2.

Складові довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	+1	Організація стаціонарного пункту контролю за станом повітря (територіальне розміщення довільне).
Вода	+2	Розвиток систем водопостачання, водовідведення та дощової каналізації, інженерний захист вод та берегів.
Ґрунти	+2	Видалення та утилізація ТПВ на існуючому полігоні (за межами села); санітарний благоустрій території.
Біорізноманіття	+2	Розширення площі зелених насаджень загального користування; розвиток ландшафтно-рекреаційних ділянок. Розвиток пізнавальної діяльності.
Соціально-економічне середовище	+2	Підвищення соціально-психологічного комфорту середовища. Соціальних зв'язків громадян.

В процесі виконання СЕО був проведений аналіз зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення.

Проведений аналіз виявив потенціал для позитивного впливу проекту на навколишнє середовище та здоров'я населення, а також можливість негативних впливів в результаті реалізації проекту.

З метою запобігання, мінімізації та пом'якшення потенційних негативних наслідків запропонована низка інженерних та планувальних заходів. Для прикладу – ситуація з екологією у водовідведенні. В генеральному плані пропонується вирішення цих питань шляхом запровадження комплексу найбільш раціональних та екологічно спрямованих заходів водовідведення.

Аналіз включав цілі, які мають відношення до генерального плану, та цілі, які можуть бути вирішені при розробленні проекту. Результати аналізу цілей та завдань екологічної політики показав високу ступінь відповідності цілям визначеним в даному проекті. Даний проект враховує більшість з них і пропонує комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

За результатами розгляду не було виявлено невідповідностей в сфері збереження існуючого природного середовища та екологічного стану території.

Можливість негативних кумулятивних ефектів

У даному підрозділі наведений короткий огляд оцінки ризиків кумулятивних ефектів.

Кумулятивні наслідки-нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання. В результаті прийняття генерального плану не очікується проявів небезпечних кумулятивних ефектів.

В процесі виконання СЕО був проведений аналіз зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення.

Аналіз включав цілі, які мають відношення до внесення змін до генерального плану населеного пункту, а також цілі, які можуть бути вирішені при розробленні проекту. Результат аналізу цілей та завдань екологічної політики показав високу ступінь відповідності цілям визначеним в даному проекті. Проект враховує більшість з них і пропонує комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

За результатами розгляду не було виявлено невідповідностей в сфері збереження існуючого природного середовища та екологічного стану території.

Проведений аналіз виявив потенціал для позитивного впливу проекту на навколишнє середовище та здоров'я населення. Водночас були проаналізовані потенційні негативні наслідки, що можуть виникнути внаслідок реалізації окремих рішень, прийнятих в даному проекті.

Синергічні наслідки- сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії 2-х або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту. Коротко-середньо- та довгострокові наслідки (1, 3-5, 10-15 років і більше) наразі відсутні.

РОЗДІЛ 7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

На основі аналізу екологічної ситуації в місті Перечин і його околиць запропоновані еколого-містобудівні заходи щодо пом'якшення потенційних негативних наслідків для всіх складових навколишнього середовища та здоров'я населення у час реалізації «Генерального плану міста Перечин».

Органи місцевого самоврядування та спеціально уповноважені органи державного

управління в межах своїх повноважень забезпечують реалізацію (інвестування) наступних заходів:

Охорона повітряного басейну:

- покращення стану повітряного басейну шляхом: проведення комплексу заходів по зменшенню екологічних впливів від транспорту та господарських об'єктів;
- організація стаціонарного пункту спостереження за станом повітря (конкретизація його місця розташування за органами екологічної служби);
- організація санітарно-захисних зон комунальних, транспортних об'єктів, благоустрій та озеленення їх території;
- вдосконалення та подальший розвиток транспортної інфраструктури міста шляхом:
 - реконструкції/ремонту існуючих автодоріг, покращення їх технічних характеристик;
 - будівництва нових ділянок доріг з урахуванням нових ділянок забудови; асфальтування доріг; санітарно-гігієнічного озеленення вздовж доріг та благоустрій прилеглих смуг;
 - організації оптимальних транспортних зв'язків села з райцентром та сусідніми селами.

Охорона водного басейну:

- створення виробничої бази водопровідно-каналізаційного господарства з можливістю розширення потреб у водопостачанні;
- забезпечення та прокладки мереж водопостачання до існуючих та нових районів забудови;
- буріння нових артсвердловин;
- будівництво водонапірних веж;
- будівництво мереж водопостачання;
- заборона використання питних вод на технічні потреби та забезпечення їх ґрунтовими водами;
- дотримання зон санітарної охорони і водоохоронного режиму всіх джерел водопостачання;
- забезпечення системи раціонального каналізування та очистки поверхневого стоку з існуючої та проектною територією (з урахуванням інженерно-геологічної ситуації та розробки проекту каналізації території міста) шляхом:
 - створення виробничої бази водопровідно-каналізаційного господарства;
 - будівництво самопливних мереж каналізації;
 - будівництво каналізаційних очисних споруд закритого типу;
 - будівництво мережі зливової каналізації, організація систем водовідведення перед випуском стоків у річку з застосуванням сучасних методів очищення.

Охорона ґрунтів та благоустрій території:

- розробка спеціалізованої схеми санітарного очищення з уточненням першочергових та перспективних заходів;
- налагодження своєчасного збору та знешкодження побутових відходів на всій території міста;
- вдосконалення системи санітарної очистки території: знешкодження та утилізації господарських відходів;
- вирішення проблеми збирання побутових відходів з запровадженням системи роздільного збирання, сортування та утилізації сміття;
- організація загального санітарного благоустрою території міста;
- дотримання санітарно-екологічних вимог щодо обробітку садових насаджень;

- заборона спалення сухої рослинності та опалого листя на території міста;
- проведення комплексу заходів з інженерної підготовки та захисту території:
- раціональна організація поверхневого стоку.

Ландшафтно-планувальний благоустрій території:

- формування функціонально-планувальної структури території з максимально можливим використанням наявних особливостей ландшафту, водних поверхонь, об'єктів культурної спадщини та урахуванням охоронного режиму місцевої екологічної мережі;
- збереження існуючих зелених насаджень; розширення площі та благоустрій зелених насаджень загального призначення;
- організація санітарно-гігієнічного озеленення житлових масивів - зелених насаджень вздовж доріг та на прибудинкових територіях.

Захист від факторів фізичного впливу:

Акустичне оздоровлення:

- реконструкція/ремонт існуючих автодоріг з покращенням їх технічних характеристик;
- дотримання санітарних відстаней та санітарно-гігієнічне озеленення вздовж доріг;
- дотримання охоронних зон ЛЕП, забезпечення при цьому екологічного режиму середовища – влаштування технічних коридорів та охоронних зон, при необхідності – переведення їх у кабельне виконання.

Екологічна модернізація інженерної інфраструктури:

- запровадження сучасних еколого-економних принципів в системі теплопостачання шляхом застосування ефективних сучасних установок та технологій, альтернативних джерел тепла;
- подальший розвиток системи електропостачання з забезпеченням ресурсом ділянок нової забудови шляхом реконструкції та розширення електричних мереж;
- при потребі заміна зношеного і морально застарілого обладнання.

Ці завдання можна вирішити шляхом залучення коштів місцевого бюджету, бізнесу, національних і міжнародних фінансово-кредитних установ.

Реалізація визначених генеральним планом заходів є невід'ємною складовою забезпечення сприятливого в екологічному відношенні середовища проживання. При цьому слід зауважити, що організація території передбачає урахування всіх планувальних обмежень, дійсних на даному етапі – санітарних та охоронних зон, територій природоохоронного значення, ускладнень інженерно-геологічного характеру, урахування особливостей ландшафту тощо.

Перспективне освоєння ділянок забудови можливе після проведення їх санітарно-епідеміологічного обстеження та отримання позитивних висновків.

Обов'язковим є забезпечення в межах території міста системи контролю екологічної ситуації, зокрема у сфері: дотримання нормативів питного водопостачання та водовідведення, якості повітряного басейну, санітарної очистки території та поліпшення на цій основі стану здоров'я населення.

Виконання заходів передбачених генеральним планом матиме позитивний вплив на всі складові навколишнього середовища, включаючи здоров'я населення, поліпшення загального екологічного та естетичного стану населеного пункту.

7.1. ПЛАНУВАЛЬНІ ОБМЕЖЕННЯ

Даний розділ не оприлюднюється згідно з підпунктом 13 пункту 43 Постанови КМУ від 1 вересня 2021 р. №926.

Проекти організації СЗЗ підприємств, в т.ч. сільськогосподарських, необхідно

розробляти відповідно ДСН 173-96 (п. 5.14) в комплексі з проектом будівництва (реконструкції) підприємств, з першочерговою реалізацією заходів, передбачених в СЗЗ. Тобто питання організації СЗЗ є складовою виробничо-технологічного процесу самих підприємств.

Враховуючи те, що в умовах сформованого населеного пункту витримати вимоги по територіальних розривах СЗЗ неможливо, головне завдання підприємств, в межах СЗЗ яких знаходиться житлова забудова, полягає у обов'язковому впровадженні новітніх технологій та інших інженерно-планувальних заходів, виконання яких дозволить забезпечити скорочення розмірів та організацію СЗЗ з дотриманням параметрів до меж житлової та певних видів громадської забудови, що значно зменшить ризики для здоров'я населення. Проекти організації СЗЗ зі скороченням їх нормативних параметрів мають бути погоджені відповідними контролюючими органами і затверджені у встановленому законодавством порядку. Дані вимоги мають бути реалізовані на підставі виконання вимог Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про оцінку впливу на довкілля», «Про охорону атмосферного повітря», «Про дозвільну систему у сфері господарчої діяльності», вимог ДСП № 173-96 «Планування та забудова населених пунктів».

Згідно п. 5.7 Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів, затверджених Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 р. № 173, розміри санітарно-захисної зони можуть бути зменшені, коли в результаті розрахунків та лабораторних досліджень, проведених для району розташування підприємств або іншого виробничого об'єкта, буде встановлено, що на межі житлової забудови та прирівняних до неї об'єктів концентрації шкідливих речовин у атмосферному повітрі, рівні шуму, вібрації, ультразвуку, електромагнітних та іонізуючих випромінювань, статичної електрики не перевищуватимуть гігієнічні нормативи.

Зміна розмірів СЗЗ (збільшення чи зменшення) для промислових, сільськогосподарських підприємств та виробничо-комунальних об'єктів затверджується уповноваженими службами Міністерства охорони здоров'я України на підставі висновку санітарно-епідеміологічної експертизи проектних матеріалів на будівництво (реконструкцію) зазначених об'єктів.

Важливими об'єктами планувальних обмежень є СЗЗ кладовища (діючих – 300 метрів, закритих – 50 метрів). В межах міста Перечин розташовано 3 кладовища традиційного поховання (2-ва закритих та 1-не діюче, яке проектом генерального плану передбачено до закриття), санітарно-захисна зона якого є одним із головних обмежуючих факторів щодо використання території населеного пункту і не витримана.

По території проходять ЛЕП 110 кВ, 35 кВ, 10 кВ та 0,4 кВ, нормативна охоронна зона яких передбачена розміром 20, 15, 10 та 2 м по горизонталі від проекції крайніх проводів (Постанова КМУ від 27.12.2022 р., №1455 «Про затвердження Правил охорони електричних мереж»). До планувальних обмежень також відносяться природоохоронні території, що мають обмежений режим господарського використання.

У межах міста Перечин до природоохоронних територій відносяться прибережні захисні смуги водойм. Такі ділянки потребують ландшафтно-планувальної організації та відповідного благоустрою, а також дотримання встановлених режимів господарської діяльності. На даний час технічна документація із землеустрою з встановленням прибережних захисних смуг водойм відсутня. При прийнятті проектних рішень враховуються нормативні параметри прибережних захисних смуг водойм для точного визначення меж ПЗС усіх водойм міста Мперечин необхідно розробити спеціальні проекти із землеустрою щодо їх встановлення, з урахуванням проектних рішень даної містобудівної документації, та подальшим їх винесенням в натуру.

Визначені планувальні обмеження направлені на упорядкування планувальної

структури території та підлягають врахуванню при послідуєчій розробці проєктів містобудівної документації. Дотримання вимог по даним планувальним обмеженням направлено на упередження щодо негативного впливу на стан здоров'я населення та покращення довкілля.

Таким чином, в місті Перечин сформувався комплекс об'єктів та територій, санітарно-гігієнічні та екологічні параметри яких регламентують та обмежують його територіально-планувальний розвиток.

Виходячи з наявності цих обмежень, генпланом прийняті відповідні рішення щодо оздоровлення та екологічного благоустрою території, планувального та санітарно-технічного облаштування зон, дотримання відповідних еколого-містобудівних регламентацій використання території.

Висновки. Екологічна ситуація в місті перечин продиктована активністю господарського природокористування та наявністю його впливів на довкілля, які в певній мірі визначають та регламентують відповідні планувальні рішення при містобудівному освоєнні території.

7.2. САНІТАРНЕ ОЧИЩЕННЯ ТЕРИТОРІЇ

З метою охорони та оздоровлення навколишнього середовища у проєкті рекомендовано виконати ряд планувальних і технічних заходів. Намічений комплекс заходів повинен реалізовуватись через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно- епідеміологічного контролю території, місцевого самоуправління.

На даний час в місті Перечин відсутня схема санітарного очищення. Сухе побутове сміття, тверді відходи та сміття з вулиць збирається у сміттєзбірники. Такий стан поводження з відходами з неорганізованою системою сортування, перероблення та захоронення призводить до негативних наслідків погіршення стану навколишнього середовища, як наслідок забруднення атмосферного повітря, ґрунтів, водойм та підземних водоносних горизонтів.

До основних проблемних питань у сфері санітарного очищення слід віднести наступні:

- відсутність схеми санітарного очищення міста;
- відсутність система збору і заготівлі вторинних ресурсів;
- недосконалість системи контролю за утворенням, перевезенням, розміщенням та утилізацією відходів.

Поводження з твердими побутовими відходами не відповідає існуючим нормам, відсутня система сортування та захоронення ТПВ, збору та обеззаражування рідких побутових відходів. Як результат, це призводить до погіршення стану навколишнього середовища (забруднення ґрунтів та водойм.)

Відповідно до норм ДБН Б.2.2-12-2019 «Планування та забудова територій», розрахунковий об'єм накопичення твердих побутових відходів (ТПВ) та сміття з вулиць міста Перечин відповідає нормі накопичення ТПВ 300-350 кг/рік на 1-ну особу. Для забезпечення можливості видалення обсягу ТПВ, що буде утворений до кінця розрахункового періоду проєкту, необхідна розраховувати ділянку 0,02 га на 1,00 тис. т відходів і терміну експлуатації 20 років, санітарно-захисна зона – 500 м.

Розрахунковий об'єм накопичення твердих побутових відходів (ТПВ) та сміття з вулиць міста Перечин на розрахунковий строк складе приблизно 137,389 тис. т. Проєктна чисельність мешканців населеного пункту буде становити 18 867 осіб. Площа ділянки для ТПВ на етап 20 років складе орієнтовно 2,7478 га.

Для вирішення питання поводження з твердими побутовими відходами міста Перечин необхідна розробка спеціалізованої схеми санітарного очищення з уточненням першочергових та перспективних заходів, спрямованих на сортування ТПВ, поліпшення

екологічного та санітарного стану, утилізації вторинної сировини, скорочення об'ємів ТПВ та зменшення транспортних витрат тощо. При цьому систему санітарного очищення міста Перечин необхідно розглядати як елемент регіональної системи. Правові, організаційні та економічні засади діяльності, пов'язаної із запобіганням або зменшенням обсягів утворення відходів, їх збиранням, перевезенням, зберіганням, обробленням, утилізацією та видаленням, знешкодженням та захороненням, а також з відверненням негативного впливу відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини проводити відповідно до положень Закону України «Про управління відходами».

Основні заходи щодо впровадження та розвитку системи санітарного очищення передбачають:

- охоплення усієї території міста (усіх споживачів) централізованою планово-регулярною системою санітарного очищення;
- впровадження системи роздільного збору, сортування, утилізації, подрібнення, польового компостування відходів зеленого господарства та інших заходів з метою зменшення обсягів вивезення та захоронення відходів.
- придбання спецавтотранспорту та іншої техніки для санітарного очищення, контейнерів для роздільного збору ТПВ;
- облаштування ділянок для встановлення контейнерів;
- створення умов для миття та дезобробки спецавтотранспорту та контейнерів.

Основні рішення та показники стосовно системи санітарного очищення беруться за основу та підлягають уточненню на наступних стадіях проектування та при подальшій розробці спеціалізованої схеми санітарного очищення.

РОЗДІЛ 8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ

8.1. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ

Під час підготовки Звіту стратегічної екологічної оцінки визначено доцільність і прийнятність планової діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки навколишнього природного середовища, а також оцінено вплив на навколишнє середовище проектних рішень детального плану, надано прогноз впливу на навколишнє середовище, виходячи із особливостей планової діяльності з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов.

Основним критерієм під час стратегічної екологічної оцінки проекту генерального плану є його відповідність державним будівельним нормам, санітарним нормам і правилам України, законодавству у сфері містобудування та охорони навколишнього природного середовища.

У контексті стратегічної екологічної оцінки генерального плану міста Перечин були вивчені наступні альтернативи та їх можливий вплив на навколишнє середовище.

Таблиця 8.1.

Альтернатива 1 «Нульовий сценарій» - відмова від затвердження генерального плану	
Переваги	Недоліки
Не виникатиме необхідність розроблення подальших проектних рішень, документацій тощо.	За умови незатвердження генерального плану ставиться під загрозу раціональне використання території проектування з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.
Альтернатива 2 – розміщення об'єктів будівництва передбачених проектом	
Переваги	Недоліки

<p>Розроблення, прийняття та реалізація проєкту генерального плану створює сприятливі умови та перспективи містобудівного освоєння території, благоустрою території, прокладку інженерних мереж тощо, визначення майбутніх потреб переважних напрямів використання території проєктування; визначення територій, що мають будівельні, санітарно-гігієнічні, природоохоронні та інші обмеження їх використання, а також належна та ефективна функціонально-планувальна організація території проєктування з урахуванням існуючих та перспективних планувальних обмежень.</p>	<p>В результаті реалізації проєктних рішень генерального плану, збільшується кількість забруднюючих речовин в атмосферне повітря у зв'язку із збільшенням джерел викидів, збільшення обсягів відходів, збільшення обсягів водопостачання та водовідведення.</p>
<p>Альтернатива 3 - розміщення об'єктів будівництва, але з врахуванням ряду заходів, які передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання містобудівної документації</p>	
<p>Переваги</p>	<p>Недоліки</p>
<p>Визначення нормативних обмежень відповідно до проєктних рішень (санітарно-захисні зони, охоронні зони, санітарні відстані та розриви, прибережні захисні смуги тощо), захист та охорона природоохоронних територій шляхом визначення виду територій та режиму ведення господарської діяльності на них. Підвищення рівня екологічної свідомості мешканців шляхом опису можливих негативних наслідків за умови «нульового сценарію», тобто продовження поточних (часто несприятливих) екологічних тенденцій.</p>	<p>Недоліки вжиття цього напрямку відсутні.</p>

Кінцевим результатом аналізу альтернатив є формування оптимального сценарію розвитку, що може поєднувати переваги містобудівних рішень та екологічних заходів. Відповідно до Методичних рекомендацій щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації (Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України № 705 від 18.10.2023 року), альтернативи 2 та 3 є взаємодоповнюючі і обрані як оптимальний сценарій.

Опис здійснення стратегічної екологічної оцінки

Проведення стратегічної екологічної оцінки проєкту генерального плану відбувається відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» з використанням Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування (Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України № 296 від 10.08.2018 року) та Методичних рекомендацій щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації (Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України № 705 від 18.10.2023 року).

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки було внесено 14.10.2025 року до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки для проведення консультацій з органами виконавчої влади, котрі реалізують державну політику у сфері охорони

навколишнього природного середовища та охорони здоров'я населення. Реєстраційний номер справи в Єдиному реєстрі № 14-10-16867-25.

З метою одержання та врахування пропозицій і зауважень громадськості Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки та повідомлення про оприлюднення Заяви було оприлюднено на офіційному веб-сайті міської ради.

У процесі проходження стратегічної екологічної оцінки здійснюється:

- оцінка наслідків реалізації ДДП для виявлення будь-яких потенційно можливих змін довкілля, у тому числі здоров'я населення, пов'язаних з реалізацією ДДП;
- збір та аналіз інформації, яка включена в інші акти законодавства, які мають відношення до даного проєкту;
- цільовий аналіз, при якому формується перелік цілей з охорони довкілля, у тому числі здоров'я населення, і здійснюється подальший аналіз проєкту ДДП на відповідність цим цілям;
- оцінка альтернативних сценаріїв, вибраних для стратегічної екологічної оцінки;
- використання індикаторів для ведення екологічного моніторингу;
- врахування пропозицій та зауважень у ході розробки СЕО, що були надані органами виконавчої влади, котрі реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та охорони здоров'я населення;
- проведення консультацій з громадськістю – громадських обговорень та слухань для більш чіткого та конкретного виявлення поточних екологічних проблемних питань території проєктування, що вивчається, та, водночас, попередження можливих негативних впливів реалізації проєктних рішень містобудівної документації.

Ускладнення, що виникли в процесі проведення СЕО

В процесі проведення стратегічної екологічної оцінки проєкту «Внесення змін до генерального плану міста Перечин Ужгородського району Закарпатської області з поєднанням з детальним планом території окремих частин населеного пункту» виникли ускладнення, основними з яких є:

- відсутність та недостатність необхідних для розробки ДДП та звіту СЕО окремих офіційних статистичних та галузевих даних безпосередньо по місту Перечин та прилеглих територіях; відповідно деякі висновки, що витікають з аналізу наявних статистичних даних, можуть мати узагальнюючі результати для проєктованої території (захворюваність населення, рівні забруднення різних середовищ довкілля);
- обмежений об'єм вихідних даних щодо стану довкілля для виконання СЕО ГП міста Перечин як документу державного планування, наданої обласними органами виконавчої влади, які реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища;
- практична відсутність даних щодо місцевих проявів змін клімату (підвищення середньорічної температури, тривалість спекотних посушливих періодів, частота та інтенсивність екстремальних явищ, зокрема, повеней, злив та ураганів), які сьогодні є серед визначальних чинників, що безпосередньо впливають на екологічний стан територій, зміну характеру довкілля, здоров'я громадян, продовольчу безпеку, інфраструктуру, регіональний та місцевий розвиток.

Основним ускладненням в роботі була недостатність вихідної інформації.

РОЗДІЛ 9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Моніторинг реалізації рішень генплану – це порівняння досягнутих показників з проєктними на поточний період, тобто відповідність реальної ситуації запланованим

показникам. Його проведення є невід'ємною складовою своєчасного забезпечення середовища системами інженерної інфраструктури, об'єктами побутового та соціального обслуговування населення, благоустрою території, які відповідно впливають на якість довкілля та комфортність проживання населення. В проєкті передбачено здійснення моніторингу стану основних складових середовища (повітря, води, ґрунти, біорізноманіття) як індикатора екологічних наслідків реалізації генерального плану.

Аналізу підлягають показники обсягів житлового будівництва, соціального та громадського обслуговування, будівництва та модернізації мереж та об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури, розвитку озелених територій. В процесі нагляду необхідно стежити за комплексністю забудови житлових кварталів з обов'язковим завершенням будівництва об'єктів побутового і соціального обслуговування населення та благоустрою території.

При проведенні моніторингу реалізації рішень містобудівної документації особливу увагу треба звертати на своєчасне виконання робіт по інженерному обладнанню території, будівництву водопровідних, каналізаційних і теплових мереж, мереж газопостачання, дощової каналізації, очисних споруд, трасуванню вулиць і проїздів та їх завершення до вводу в експлуатацію житлових і громадських споруд та до початку процедури вибору земельних ділянок для розміщення садибної та багатоквартирної забудови. В процесі моніторингу необхідно перевіряти виконання проєктних рішень щодо планувальної організації та функціонального зонування території в питаннях комунально-складських об'єктів в сельбищній зоні, організації та скорочення санітарно-захисних зон виробничо-комунальних територій.

Контролю підлягають санітарно-захисні зони промислово-виробничих об'єктів, що розвиваються (реконструюються), які повинні відповідати нормативним вимогам ДСП № 173-96 «Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів», з обов'язковим виконанням заходів, визначених робочою проєктною документацією - розділом «Оцінка впливу на довкілля».

При здійсненні моніторингу основну увагу належить приділяти заходам, передбаченим в сфері охорони навколишнього природного середовища. Виконання планувальних і технічних заходів, визначених в проєкті генерального плану, а також заходів, передбачених цільовими регіональними програмами в сфері охорони навколишнього природного середовища, є обов'язковою умовою для досягнення стійкості природного середовища до техногенних навантажень та забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов життєдіяльності населення.

При моніторингу реалізації проєкту містобудівної документації необхідно перевіряти виконання рішень по організації та обладнанню рекреаційних зон. У тому числі: розміщення відповідно до генплану закладів відпочинку, додержання санітарно-гігієнічних вимог до обладнання та режиму використання прибережних ділянок водойм у місцях масового відпочинку населення.

В сфері охорони **повітряного басейну** необхідно перевіряти:

- виконання планувальних заходів: зміни в планувальній організації території населеного пункту, спрямовані на забезпечення санітарно-гігієнічних вимог до її функціонального зонування; створення та озеленення санітарно-захисних зон для промислових підприємств та інших виробничо-комунальних об'єктів; розвиток вуличної мережі та об'їзних доріг для транзитного транспорту; створення захисного озеленення вздовж вулиць та доріг;

- виконання технологічних та санітарно-технічних заходів: впровадження нових мало- та безвідходних виробничих технологій, модернізація існуючих об'єктів тепло-енергопостачання, впровадження теплових установок сучасного типу з використанням природних джерел енергії, тощо;

- виконання підприємствами, установами та організаціями умов діяльності та заходів зі скорочення викидів забруднюючих речовин та парникових газів, викладених в дозволах на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами і зменшення впливу фізичних факторів впливу на довкілля;

- здійснювати моніторинг впливу підприємств на оточуюче житлове середовище, забезпечувати виконання інструментально-лабораторних вимірювань параметрів викидів забруднюючих речовин стаціонарних і пересувних джерел та ефективності роботи пило-газоочисних установок.

Контроль за охороною *водних ресурсів* включає нагляд за відведенням та очищенням поверхневих стічних вод з території міста Перечин, своєчасним будівництвом очисних споруд зливової каналізації та ефективністю їх роботи, встановленням та дотриманням зон санітарної охорони джерел водопостачання, встановлення меж прибережних захисних смуг та дотриманням на їх території режимів господарської діяльності, благоустроєм водних зон, а також за виконанням технологічних та технічних заходів на промислових об'єктах (впровадження зворотних систем водопостачання, безстічних виробництв із замкнутими циклами водопостачання та інші).

Ефективність роботи систем водопостачання та каналізування (в тому числі зливаю каналізація) визначається за результатами лабораторних досліджень якості питної води та води водних об'єктів в пунктах водокористування населення (пляжі) за хімічними та бактеріологічними показниками. Для контролю ефективності роботи каналізаційних очисних споруд необхідно здійснювати моніторинг водних об'єктів у місцях випуску стічних вод після очистки.

Спеціалізовані лабораторії органів санітарно-гігієнічного контролю повинні вести облік найбільш потужних *джерел шуму, вібрації та електромагнітних випромінювань* на території міста.

Результати виконання документа державного планування на довкілля, у тому числі на здоров'я населення можуть бути виявлені по показниках (індикаторах) моніторингу реалізації проєктних рішень генерального плану, які мають прямі наслідки на стан навколишнього середовища, умови життєдіяльності та здоров'я населення.

Моніторинг довкілля здійснюється за наступними показниками (індикаторами):

- **озеленення:** озелененість зеленими насадженнями загального користування (га/% від загальної площі населеного пункту); площа створених зелених насаджень спеціального призначення (шумозахисне озеленення, санітарно-гігієнічне озеленення - га);

- **природоохоронні території:** рівень заповідності територій ПЗФ (га/% від загальної площі населеного пункту); площа встановлених прибережних захисних смуг водотоків та водойм з винесенням їх меж в природу та ландшафтним благоустроєм (га);

- **санітарна очистка та благоустрій території:** обсяг утворених відходів, тонн/рік; обсяг відсортованих вторинних ресурсів, тонн/рік, % від загального обсягу утворених відходів; охоплення домогосподарств централізованим вивезенням відходів (% від загальної кількості); кількість домогосподарств що уклали договір на вивезення відходів, % від загальної кількості; ділянки, на яких реалізовані заходи з інженерної підготовки та захисту і благоустрою території (га/рік);

- **водопостачання:** охоплення домогосподарств централізованою системою водопостачання (% від загальної їх кількості); рівень невідповідності санітарним нормам якості питної води з централізованих та децентралізованих джерел водопостачання, в т.ч. за радіаційними показниками (% проб від загальної кількості проб/день, проб/місяць, проб/рік); розвиток мереж та споруд системи централізованого водопостачання (відповідно км/рік; споруд/рік);

- **водовідведення:** охоплення домогосподарств централізованою системою водовідведення (відповідно % від загальної кількості); обсяг стічних вод від житлово-комунального сектору та промислових підприємств, м³/рік; обсяг стічних вод, задіяних в системах оборотного водопостачання, м³/рік; розвиток мереж та споруд системи централізованого водовідведення, в тому числі дощової каналізації (відповідно км/рік; споруд/рік);

- **транспорт:** реконструкція та будівництво вулично-дорожньої мережі;

- **атмосферне повітря:** обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних та пересувних джерел викидів (тонн/рік); рівень невідповідності проб стану атмосферного повітря середньодобових та максимальних разових концентрацій забруднюючих речовин у повітрі (% перевищення відповідних ГДК від загальної кількості проб/день, проб/ місяць, проб/рік); забезпеченість промислово-виробничих підприємств проектами організації санітарно-захисної зони та ступінь їх реалізації (одиниць із загальної кількості зареєстрованих підприємств);

- **стан здоров'я населення** (загальна захворюваність дитячого та дорослого населення, основні захворювання (кількість випадків/рік).

Для підвищення якості оцінки антропогенного впливу урбанізованої території на навколишнє природне середовище та здоров'я населення доцільним є налагодження в місті Перечин системи моніторингу навколишнього природного середовища (повітря, води, ґрунти тощо) з організацією пунктів контролю в межах житлової, виробничо-комунальної та рекреаційної зон. А саме:

- розміщення пунктів спостереження за станом атмосферного повітря;

- для контролю якості очищення стоків після будівництва системи дощової каналізації з ЛОС - створення моніторингу стану поверхневих вод у місцях випуску зливових вод після очисних споруд;

- здійснення моніторингу стану ґрунтів та якості води водних об'єктів за хімічними та бактеріологічними показниками, в тому числі в місцях рекреаційного водокористування населення (пляжі, зони відпочинку).

При виявленні систематичних відхилень від гігієнічних нормативів складових докільля необхідно здійснювати аналіз захворюваності населення використовуючи в тому числі статистичні дані.

Здійснення моніторингу впливів, у тому числі на здоров'я населення за визначеними показниками, з веденням періодичної звітності, дозволить громаді:

- своєчасно виявляти недоліки і порушення, що можуть негативно впливати на комфортність проживання;

- забезпечувати інформування населення про стан докільля;

- визначати необхідні заходи по їх усуненню.

1. Зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу:

- замовник визначає групу експертів, що відповідальні за здійснення моніторингу (моніторингову групу), їх склад та порядок роботи. Строк виконання: один раз після затвердження документа державного планування;

- моніторингова група перевіряє відповідність проектних рішень, що спрямовані на забезпечення санітарно-гігієнічних вимог в планувальній організації території. Строк виконання: один раз на рік після затвердження документа державного планування;

- моніторингова група співставляє цільові значення параметрів моніторингу до фактичних значень під час здійснення моніторингу. Строк виконання: один раз на рік після затвердження документа державного планування;

- замовник результати моніторингу оприлюднює на власному офіційному веб-сайті один раз на рік після затвердження документа державного планування та вносить

до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки.

2. Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а також періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями наведено в таблиці 9.1.

Таблиця 9.1

Індикатор	Визначення	Індикатор результативності	Періодичність
Атмосферне повітря	Визначення розміру викидів шкідливих речовин від джерел забруднень та в СЗЗ.	«Про затвердження гігієнічних регламентів допустимого вмісту хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць» (Наказ Міністерства охорони здоров'я від 14.01.2020 № 52).	1 раз в квартал
Водні ресурси	Якість питної води: за фізико-хімічними та бактеріологічними показниками.	ДСанПіН 2.2.4-171-10 (Затверджено Наказом Міністерства охорони здоров'я України 12.05.2010 № 400)	
Ґрунт	Вміст забруднюючих речовин, хвороботворних бактерій в СЗЗ від кладовищ.	ДСП 173-96, додаток 14	1 раз на рік
Відходи	Кількість утворення будівельних відходів під час будівництва.	Відповідно до Договору про надання послуг поводження з відходами.	1 раз після реалізації планової діяльності
Здоров'я населення	Захворюваність населення: за загальним рівнем захворюваності та за окремими класами хвороб.	Медико-статистичний аналіз	1 раз на рік

3. Кількісні та якісні показники для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення наведено в таблиці 9.2.

Таблиця 9.2

Індикатор	Визначення	Індикатор результативності	Періодичність
Зелені насадження	Санітарний стан зелених насаджень	Правила утримання зелених насаджень у населених пунктах України (10.04.2006 № 105)	1 раз на рік
Агітаційно-просвітницькі	Інформування, підвищення рівня екологічної свідомості населення.	- публікації через засоби масової інформації; - публікування на офіційному сайті селищної ради; - публікування в соціальних мережах; - розробка та складання методичних матеріалів з екологічного та гігієнічного виховання.	В залежності від обраного індикатора, але не рідше 1 разу в квартал.

4. Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку:

Моніторинг – як інструмент контролю виконання стратегічних напрямів ДДП:

- проведення на наступних стадіях проєктування дослідження складових навколишнього середовища шляхом натурних спостережень (рослинність, тваринний світ) та відбору і аналізу проб (повітря, ґрунту, води) в рамках проведення ОВД;
- реєстр об'єктів утворення, оброблення та утилізації промислових відходів серед суб'єктів господарювання тощо;
- отримання дозвільної документації сільськогосподарським підприємствам.

Перевірка дотримання екологічних вимог:

- дозволи на спеціальне водокористування;
- дозволи на викиди забруднюючих речовин для кожного джерела викидів;
- дозволи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища на вирубування дерев та чагарників;
- здійснення процедури ОВД - при здійсненні планової діяльності з переліку видів діяльності, що в обов'язковому порядку підлягають процедурі оцінки впливу на довкілля.

У разі коли під час здійснення моніторингу виявлено не передбачені звітом про стратегічну екологічну оцінку негативні наслідки виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, замовник вживає заходів для їх усунення, а також подає органу державної влади або органу місцевого самоврядування, який затвердив документ державного планування, пропозиції щодо внесення змін до такого документа з метою усунення негативних наслідків. У такому разі зміни, що вносяться до документа державного планування, підлягають стратегічній екологічній оцінці.

РОЗДІЛ 10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Відповідно до розділу 4 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», транскордонні консультації держави походження проводяться у випадках, передбачених міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Якщо органи, зазначені у статтях 7 та 8 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», вважають, що виконання документа державного планування ймовірно матиме наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, зачепленої держави, вони невідкладно інформують про це орган, зазначений у статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» (Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, щодо стратегічної екологічної оцінки).

Якщо орган, зазначений у статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», вважає, що виконання документа державного планування ймовірно матиме наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, зачепленої держави, або якщо зачеплена держава цього вимагає, орган, зазначений у статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», подає зачепленій державі копію проєкту документа державного планування разом із звітом про стратегічну екологічну оцінку (або його частину, що не містить інформації, яка становить державну таємницю) та визначає строк, протягом якого зачеплена держава має повідомити про своє бажання (небажання) взяти

участь у транскордонних консультаціях. Такий строк не може становити менш як 30 днів з дня інформування зачепленої держави.

Про необхідність проведення транскордонних консультацій замовник повідомляється письмово. Документ державного планування не затверджується (не приймається) до завершення процедури транскордонних консультацій та врахування їх результатів. Якщо зачеплена держава протягом строку, визначеного частиною першою цієї статті, повідомила орган, зазначений у статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», про своє бажання взяти участь у транскордонних консультаціях, цей орган разом із замовником в узгоджений із зачепленою державою строк проводять консультації щодо можливих транскордонних наслідків виконання документа державного планування та заходів із запобігання, зменшення або пом'якшення таких наслідків. Для цього орган, зазначений у статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», разом із замовником та зачеплена держава узгоджують тривалість консультацій, порядок їх проведення, умови перекладу документів, заходи із забезпечення інформування та участі громадськості зачепленої держави.

Після затвердження документа державного планування орган, зазначений у статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», забезпечує за поданням замовника інформування зачепленої держави з таких питань:

- 1) зміст затвердженого документа державного планування;
- 2) інформація про те, яким чином питання охорони довкілля враховані в документі державного планування та яким чином у звіті про стратегічну екологічну оцінку враховано результати консультацій та пропозиції, подані відповідно до цієї статті, а також обґрунтування обрання саме цього документа державного планування у тому вигляді, в якому він затверджений, серед інших виправданих альтернатив, представлених до розгляду;

- 3) заходи з моніторингу, ухвалені відповідно до статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку». Замовник забезпечує орган, зазначений у статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», інформацією, необхідною для виконання вимог цієї статті, у тому числі переклад відповідних документів.

У разі якщо орган, зазначений у статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», отримав оповіщення від держави походження та вважає, що виконання документа державного планування, який готується для затвердження на території держави походження, ймовірно матиме наслідки для довкілля України, у тому числі для здоров'я населення, він повідомляє державу походження про своє бажання (небажання) взяти участь у транскордонних консультаціях.

Перед проведенням транскордонних консультацій орган, зазначений у статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та держава походження узгоджують їхню тривалість, порядок проведення, умови перекладу документів та детальні заходи із забезпечення інформування та участі громадськості України з урахуванням вимог статей 12 та 13 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

За зверненням органу, зазначеного у статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», виконання заходів із забезпечення інформування та участі громадськості України у транскордонних консультаціях забезпечується органами, зазначеними у статті 8 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Під час проведення стратегічної екологічної оцінки до проєкту ДДП «Внесення змін до генерального плану міста Перечин Ужгородського району Закарпатської області з поєднанням з детальним планом території окремих частин населеного пункту» ймовірні транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – відсутні, з причин віддаленості території проєктування до державних кордонів України.

РОЗДІЛ 11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Внесення змін до генерального плану міста Перечин Ужгородського району Закарпатської області з поєднанням з детальним планом території окремих частин населеного пункту розробляється відповідно до Рішення Перечинської міської ради № 1282 від 20 березня 2025 р.

Генеральний план населеного пункту - одночасно містобудівна документація на місцевому рівні та землевпорядна документація, відповідно до ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності». Склад та зміст генерального плану визначає ДБН Б.1.1.-14:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні».

Оцінка впливу проєкту містобудівної документації була здійснена на компоненти як природного так і соціального навколишнього середовища, а саме були розраховані, оцінені та враховані у звіті про стратегічну екологічну оцінку ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, надр, клімату, повітря, води, ландшафту, природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я та об'єктів культурної спадщини.

Якщо Генеральний план не буде затверджено (нульова альтернатива) це може призвести до:

- не ефективного планування та функціонального зонування всієї території населеного пункту, без встановлення обмежень на використання територій навколо режимоутворюючих об'єктів;
- хаотичної забудови на території села та порушення санітарно-нормативних вимог;
- продовження несприятливих тенденцій щодо стану всіх компонентів довкілля;
- нереалізованість громадських та державних інтересів.

Вплив проєктних рішень на соціальне середовище можна оцінити як позитивний, оскільки проєктом передбачається збільшення територій, призначених для відпочинку та дозвілля місцевого населення.

Позитивні наслідки реалізації Генерального плану:

- ефективна функціонально-планувальна організація території з урахуванням існуючих та перспективних планувальних обмежень – санітарно-захисних зон джерел забруднення, охоронних зон інженерних мереж, водоохоронних зон, меж території об'єктів історико-культурної спадщини тощо;
- усунення зон екологічних ризиків, пов'язаних з проживанням людей в межах санітарно-захисних зон підприємств, кладовищ, тощо; забезпечення безпечних факторів середовища життєдіяльності людини шляхом комплексного санітарного очищення всієї території міста;
- здійснення заходів по охороні водного басейну: визначення переліку обмежень використання земельних ділянок в прибережних захисних смугах;
- організація інженерного забезпечення міста: водопостачання та водовідведення, дощової каналізації;
- оперативне забезпечення постійного екологічного моніторингу, з метою виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, для охорони всіх компонентів навколишнього природного середовища.

Суттєвого негативного впливу на повітряне, водне, геологічне середовища, ґрунти, рослинний та тваринний світ, кліматичні і мікрокліматичні умови району, техногенне та соціальне середовища під час експлуатації існуючих і проєктованих підприємств не передбачається.

Враховуючи вищенаведене суттєвого негативного впливу на стан навколишнього середовища планована діяльність розташування проєктних об'єктів на території населеного пункту в проєктних межах не спричинить.

При впровадженні планової діяльності можливі наступні ймовірні впливи планованої діяльності на складові навколишнього середовища:

- здоров'я населення – допустимий вплив в рамках проєкту не несе загрози для здоров'я населення. Вжито усіх можливих заходів для зменшення негативного впливу від виробничих об'єктів, кладовища та транспортної мережі;

- стан флори, фауни, біорізноманіття – порівняно з існуючою ситуацією, негативний вплив на стан природного середовища буде частково зменшено. Планується збільшення площі зелених насаджень що позитивно вплине на видове різноманіття та загальний стан флори і фауни в місцевості;

- земельні ресурси, ґрунти – запропоновано ряд природоохоронних заходів при виконання яких можливо запобігти або зменшити забруднення ґрунтового покриву місцевості;

- водні ресурси – запропоновано посприяти розвитку системи водопостачання, каналізації та дощової каналізації, а також збільшити прибережну захисну смугу поруч з водними об'єктами, що знаходяться на території міста Перечин. Такі заходи зменшать ймовірність потрапляння забруднюючих речовин до водойми та дасть можливість здійснювати контроль за дотриманням законодавства у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення;

- атмосферне повітря – допустимий вплив;

- кліматичні фактори – негативних впливів не передбачається. Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів діяльності на навколишнє середовище, відсутні;

- матеріальні об'єкти, включаючи архітектурну, археологічну та культурну спадщину – негативних впливів не передбачається;

- соціально-економічні умови – позитивний вплив (збільшення зелені загального користування);

- утворення відходів – вплив на довкілля за фактором здійснення операцій у сфері поводження з відходами буде носити довгостроковий характер, в той час за рахунок відповідності діючим нормативам негативного впливу від планованої діяльності на довкілля за рахунок поводження з відходами не очікується. Вплив на довкілля, зумовлений операціями у сфері поводження з відходами, є допустимим.

Також проєктом передбачено впорядкування території з дотриманням організаційно- господарських, санітарно-гігієнічних, протипожежних, інженерних та інших вимог відповідно до ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» та ДБН Б.1.1-14:2021 «Склад та зміст містобудівної документації» та ДСП № 173-96 «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів».

Для здійснення моніторингу наслідків виконання рішень генерального плану для довкілля, у тому числі для здоров'я населення запропонована структура моніторингу з визначенням індикаторів, які підлягають моніторингу, періодичності проведення, суб'єкту моніторингу та цільових значень результативності.

Ймовірні транскордонні наслідки для довкілля, в тому числі для здоров'я населення відсутні.

Отже, в ході проведення стратегічної екологічної оцінки проєкту «Внесення змін до генерального плану міста Перечин Ужгородського району Закарпатської області з поєднанням з детальним планом території окремих частин населеного пункту» було окреслено першочергову пріоритетність утвердження екологічної безпеки та захисту навколишнього природного середовища, що у свою чергу слугують гарантами високого

рівня безпеки населення, покращення стану здоров'я селян та екологічної ситуації населеного пункту. Проектом документу державного планування враховані наявні проблеми міста і запропонована найбільш екологічно доцільна та економічно вигідна його територіальна організація та подальший сталий розвиток.

ДОДАТКИ